

Šiandien ir rytoj

SAVINASI NUOPELNU

Lietuvos okupantas ir jo pataikūnai visai meluoja stengdamiesi įrodyti, kad hitlerinės okupacijos metu lietuviai troško tarybinės okupacijos grįžimo. Lietuvių patriotai ten vadinamas tik toks, kuris hitlerinės okupacijos metu veikė arba pritarė sovietiniams 'partizanams' ir rėmė sovietinius desantus.

Tai grynas melas. Hitlerinės okupacijos metu lietuviai siekė, kiek buvo įmanoma, atkurti savo valstybės organus ir atstatyti Nepriklausomybę. Gal tik ant pirštų suskaičiuotume mažumėlę, kuri galėjo galvoti apie sovietinio siaubo grįžimą. Lietuviuose beveik neliko šeimos, kuri šiaip ar taip nebūtų nukentėjusi nuo trėmimų, žudymų, apvogimo. Tad kas gi buvo toks, kuris hitlerinės okupacijos metu galėtų veikti sovietų naudai. Tai buvo tik sovietų desantai ir pavieniai ryšininkai su jais. Bet didžioji tautos dalis buvo labai priešiška hitlerininkams veikė pagrindinė spauda, jaunimas nestojo į hitlerininkų junginius nei geru, nei blogu. Kiekvienas lietuvis laukė hitlerinės armijos žlugimo, nes pasitikėjo vakariečių sąjungininkų 'išmintimi'.

Dabar sovietiniai propagandistai savinasi patriotinės lietuvių daugumos nuopelnus, priskirdami juos bolševikuojančiam elementui. Taip ok. Lietuvoj išeinas žurnalas švyturys nr. 8, klastoja netolimą praeitį. Tulas E. Uldukis tame žurnale rašo "Toli nuo fronto linijos". Čia jis rūpestingai skaičiuoja aktyvios rezistencijos prieš hitlerininkus faktus. Randame, kad dauguma tos rezistencijos faktų buvo atlikta patriotiškos lietuvių masės ne iš meilės sovietams, bet dėl neapykantos hitlerininkams. Tokių rezistencinių aktų įkvėpimą jaunimas gavo iš noro patarnauti Lietuvos reikalui, nes tada ir Maskva buvo lietuvių tautos priešų sąrašas. Tuo tarpu E. Uldukis, pasirėmęs kelių asmenų pavardėmis, visą lietuvių anti-hitlerinį rezistencinį judėjimą dažo raudonais, sovietiniais dažais ir visus nuopelnus verčia į 'sovietinių partizanų' nuopelnų katilą.

San Francisco lietuvių tautinių šokių grupė 'Vakarų vaikai', kuri ruošiasi birželio 30 d. dalyvauti Los Angeles jaunimo ansamblio šventėje. Klūpo iš kairės: Kęstutis Šliupas, Tedis Perlas, Robertas Saliamonas, Tomas Raulinaitis. Stovi: mokytoja Danutė Janutienė, Dalia Raulinaitytė, Audra Pažemėnaitė, Ilona Saliamonaitė, akordeonistas Renius Pažemėnas, Tamara Mačiulytė, Galinda Kungytė ir Sandy Fraser. Nuotraukoje trūksta Roberto Šukelio.

Laimos Balukaitės nuotrauka

UŽSIENIO POLITIKA

Lieka stipriausias Nixono koziris

VYTAUTAS MĖSKAUSKAS

"Kiekvienu atveju, dr. Kissingeris vėl padarė stebuklą" — pareiškė Egipto prezidentas Sadat, Izraelio ir Sirijos generolams pasirašius paliaubų sutartį. Iš tikro dar prieš 8 mėnesius Artimųjų Rytų buklė atrodė visai beviltiška. Izraelio sugebėjimas kariškai išlaikyti savo užkariautas teritorijas stūmė arabus į Maskvos glėbį. Šiandien Maskvos įtaka toje pasaulio dalyje yra gerokai sumažėjusi, o JAV prestižas yra taip padidėjęs, kad prezidentas Nixonas galėjo suplanuoti triumfinę kelionę, kuri gali pakelti jo nustumusį populiarumą.

Žinia, gali sakyti, kad giliau pagalvojus dabartinę situaciją yra ne stebuklas, bet tik logiška išeitis iš sudariusių sąlygų. Turtingos nafta arabų valstybės gali išnaudoti energijos krizės pakilusias kainas tik glaudžiai bendraudamos su JAV ir kitom kapitalistinėm valstybėm, kurios perka jų žaliavą ir duoda progos pelningai investuoti padidėjusį pel-

titanzų' nuopelnų katilą. Šitokia spekuliacija siekiama apdumti jaunimui akis.

na. Iš sovietų jiems tiek naudos, kiek iš ožio pieno. Mažiau pasiturintieji Izraelio tiesioginiai kaimynai Egiptas, Sirija ir Jordanas iš naujos situacijos irgi gali tik laimėti, alternatyva jiems būtų tik prašyti sovietų ginklų, kurių jie negali tikėtis tiek, kad galėtų visai sumušti JAV remiamą Izraelį.

Viso to nepaisant padėtis prieš 8 mėnesius atrodė beviltiška, nes trūko žmogaus, kuris visiems suinteresuotiems galėtų išaiškinti naujas galimybes. Toks žmogus buvo Nixono administracijos Valstybės Sekretorius dr. Henry Kissingeris, kuris būdamas pats žydas pajėgė išaiškinti, kad Izraelio atsisakymas nuo dalies užkariautos žemės yra raktas į viltį. Dėl savo paties tautybės išvengdamas priekaištų, kad Washingtonas išduoda žydus arabams, Kissingeris kažkaip moka savo nuoširdumu įtikinti visus savo derybų partnerius ir įrodyti, kad tarpusavio nuolaidom jie gali laimėti daugiau negu užsispyrusiai laikymiesi seno nusistatymo. Ne bet to, kad jis pats nežinotų

jo peršamos situacijos pavojų. Pavyzdžiui, kalbėdamas viename iš paskutiniųjų prieš susitarimą su Sirija Izraelio ministerių kabineto posėdyje jis papasakojo tokią anekdotą. Girdi, Maskvos zoologijos sode buvo pradėtas rodyti vilkas viename narve su ožka. Kai nustebe svetimšaliai pasiteiravo, kaip to galima buvo pasiekti, zoologijos sodo direktorius paprastai išaiškino: "Nėra jokios problemos, tik kiekvieną dieną reikia duoti naują ožką..." Nepaisant tokio prognozo izraelitai sutiko padaryti nuolaidas, kurias greičiausiai paseks kitos, be jokio asmeniškio pykčio Kissingeriui. Anot Izraelio vicepremjero Yigal Alono: "Ką Henry pasiekė yra neįmanoma (is the impossible)".

Visa tai tik dar kartą įrodo, kad asmeniškai diplomatai nėra pakaitalo. Ir už tai tam tikras kreditas tenka ir prezidentui Nixonui. Tiesa, teoriškai turbūt galima būtų įrodyti, kad ir kiekvienas kitas JAV prezidentas būtų varęs labai panašią užsienio politiką. Santykių tarp Kinijos ir Sovietijos pašlijimas automatiškai veda prie jų santykių su JAV pagerėjimo. Bet ir tokio neišvengiamo slinkties duoda eilę progų šio to pasiekti ir savo naudai. Pavyzdžiui, ji įgalino susitarimą Vietnamo, kuris nėra labai geras, tačiau kiekvienam atveju geresnis už visišką pabėgimą, kuris įvyktų McGoverno išrinkus. Ir faktas, kad Nixonas dabar amerikiečiams atrodo kiek 'suktas' yra greičiau pliusas kaip minusas, nes kas gi yra jo partneriai tarptautinėje pokario partijoje? Ar galima išivaizduoti, kad Brežnevas, Mao, Egipto Sadatas ar Sirijos Assadas ar iš viso 95% visų pasaulio valstybių valdovų būtų įkliuvę į didelę bedą už norą pasiklausti, ką jo oponentai kalba telefonu?

• IZRAELIS ir Sirija atitraukė savo dalinius iš su-tartinės buferinės zonos, kurią Galano aukštumose prižiūrės Jungtinių Tautų taikos pajėgos.

Prezidento kelionių siautulyje

RIMAS DAIGŪNAS

Nei vienas kitos valstybės prezidentas neprilygsta savo užsienio kelionių gausingumu Nixono rekordams. Įvairias sudėtingos diplomatijos misijas normaliai atlieka vyriausybės nariai. Tačiau kitomis akimis tenka stebėti valstybės sekretoriaus Kissingerio kelionių infliaciją. Jo kelionių tikslas, kaip jau pastebi ir apžvalgininkai, skirtas Prezidento triumfaliniams įžengimams į pasaulinių reikšmių sostines.

Dar ir dabar iš mūsų sąmonės neišdilo dekoratyviškas scenarijus Pekino kelionės, rūpestingiausiai pristatytos pasauliui per televiziją. Atsimename Maskvos banketus. Paryžius, Bonna, Londonas, sostinės kadaise daug reikšusios, tapo jau antro kalibro vertybėmis. O gal būtų iš viso neteko bet kurios reikšmės globalinių spekuliacijų siautulyje. Į Amerikos dėmesio orbitą įtraukti Artimieji Rytai. Kairas visiškai užtemdė Tokiją. Siaubingasis Vietnamo džiunglių karas tapo istorija nustumtu epizodu. Spauda praneša, kad ten kraujas teka, kaip tekėjęs. Diplomatiniai 'leistrai' rodo, nėra karo Indokinijos žemėje.

Nepaprastas Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio politikos aktyvumas, ryškiai orientuotas į specifinius mūsų planetos punktus, duoda spaudoje aibes spėliojimų, kontraversiškų tvirtinimų ir slidžių prognozių.

Kratomas ir perkratomas Nixono užsienio politikos tikslas ir rezultatai. Girdėti balsų, kad Kissingeris krito Nixonui kaip mana iš dangaus, nes nepaprastas Valsybės sekretoriaus smarkumas, atitraukia balsuotojų dėmesį nuo apvertkinai skandalingo administracijos tvarkymosi namuose.

Niekas nežino užsienio politikos stimulų. Tai, dažnai, ir istorijai nepavyksta su-sekti. Bet gerai žinomi patarimai, kurie, kaip dilažanų etiketės, puošia kelionių maršrutus. Išvados daromos iš šių deklaracijų. Faktai lieka faktais. Spektakliai, turį labai problematišką praktišką vertę, apmokami susitarimais, sutartimis, pasižadėjimais. Neretai, globalinio sutarčių orkestro kakafonijoje budriai nugirstame grėsmes motyvus, paliečiančius Pabaltijo problemos gyvybingumą.

Tuo tarpu matome, kad NATO ir Varšuvos pakto šalys ima tartis dėl... svetimų karo pajėgų ištraukimo iš Europos. Praeitų metų spalio mėnesį pradėtos derybos įstrigo akligatvin. Nesutariajama dėl formulų. Bet Varšuvos pakto šalys aiškiai reikalauja, kad visos JAV-bių karo pajėgos išsineštų iš Europos. Matome, ir gerai nuspėjame, kas esminis ir galingas diriguoja Varšuvos pakto šalių reikalavimus.

Draugiškiausias Taiwanas neteko vietos Jungtinėse Tautose. Taiwanas nebeteri vietos, aišku, JT Saugumo taryboje, kur jo balsas visad buvo skirtas paremti JAV-bių politiką.

Detentė pareikalavo JAV-bių grūdų. Grūdai pripildė

sovietinius aruodus. Bet dėl tos kontraversiškos spekuliacijos JAV-bių aukso fondas nepraturtėjo. Anaip tol, kraštas skaudžiai nukentėjo. Kainos bematant pašoko, infliacija pasmarkejo. Žemės ūkio sekretorius Earl Butz, apsimeddamas avinėliu, kuris pramirkčiojo šį Amerikai pražūtingą eksportą, net per televizijinį pasikalbėjimą, prisipažino: "The wheat deal with Russia was a mistake". Tai buvo daugiau kaip 'mistake', tai investiguotinas dalykas.

Sovietinė spauda be jokio skrupulo aiškina savo pavaldiniams, kad taip vadinamoji detentė tėra laikinas triukas, taktinis manevras laimėti materialinių resursų ir sustiprinti Sovietų sąjungą eventualaus imperialistinio karo akivaizdoje. Atkutęs režiminis propagandistas po etas Jevtušenko, vėl apgie da sovietų gabumus iščiulpti iš kapitalistinio užsienio grūdus, sunkvežimių fabrikus ir sudėtingiausius kompiuterius, reikalingus karo pramonei.

Egipto sostinė Kairas, po (Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

• **PREZIDENTAS NIXONAS** išvyko kelionėn į Artimuosius Rytus. Pirmiausiai jis sustos Austrijoje, paskui lankysis Egipte, Saudi Arabijoje, Sirijoje, Izraelyje ir Jordane. Kartu su juo vyks valstybės sekretorius Kissingeris. Arabų kraštai karštai sveikina Nixono atvykimą ir sako, kad ši kelionė suteiksianti prezidentui geriau suprasti palestiniečių problemą.

• **SOVIETŲ** baletų šokjas Panavas telefonu iš Vilniaus pranešė korespondentams kad jam ir jo žmonai leista išvykti į Izraelį. Jis sako, kad daug padėjo užsienio protestai, ypač anglų teatrų unijos reikalavimas atšaukti Anglijoje Balšoi teatro gastroles, jei Panavams nebus leista iš Sovietijos išvažiuoti.

• **BORIS REVKINAS**, sovietų profesorius, dėstęs rusų kalbą Japonijos universitete, atvyko į JAV ir pasiprašė politinio pabėgėlio globos.

• **JUGOSLAVIJA** ir Portugalija atnaujino diplomatinius santykius kurie buvo nutraukti.

• **IŠ TURKIJOS** grįžę Vliko vicepirmininkas Jurgis Valaitis ir adv. Elena Armanienė sako, kad buvo susitikę su Brazilskais, kurie yra laisvi ir yra saugioje vietoje.

• **PRANCOZIJA** įspėjo laivus ir lėktuvus, kad Morao salyne, Pacifike, bus atliekami paskutiniai atominiai bandymai žemės paviršiuje. Ateity sprogdinimai bus daromi tik po žeme. Protestavęs dėl šių bandymų radikal socialistas Servan-Schreiber, antigaulistas, iš naujos vyriausybės ministro pareigų atleistas, kaip nerodęs solidarumo su vyriausybe.

Kristijono Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokytojų taryba. Iš kairės sėdi: Jonas Jasaitis, Irena Smiėliauskienė, Jonas Bagdonas, direktorius Julius Širka, Danutė Bindokienė, Stefa Burokienė ir Bronė Stravinskienė. Antroje eilėje: Stasė Bacevičienė, Birutė Vindašienė, Jūratė Jasaitytė, Sofija Jelionienė, Irena Šerelienė ir trečioje eilėje: Vytautas Gutauskas, Edvardas Gudonis ir Albertas Paulikaitis. Nuotraukoje trūksta Birutės Drungienės.

V. Noreikos nuotrauka.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

KODĖL LIETUVA NESIGYNĖ?

Sydnejaus 'Plunksnos' klubas, dvidešimt metų savo veiklą ugdes daugiau privačiuose rateliuose ir subvirmuose, paskiriems nariams skaitant paskaitas ir jas vėliau diskutuojant, nuo šių metų pradžios išėjo į viešumą. Turint savo puikų Lietuvių Klubą, kartą į mėnesį yra rengiamos diskusinės paskaitos, kurios sydnėjiečių lietuvių tarpe randa didelį pritarimą ir į šias paskaitas atsilanko apie šimtinę klausytojų. 'Plunksnos' klubui šiuo metu vadovauja rašytojas Vincas Kazokas.

Viena iš paskutiniųjų labai idomių paskaitų buvo skaitoma mūsų žinomo kariškio pulk. Vac. Šliogerio, buv. prezidento A. Smetanos adjutanto, tema "Kodėl Lietuva nesigynė". Prieš paskelbiant šią paskaitą, buvo manoma, kad prelegentas laikys ir nagrinės gen. St. Raštikio atsiminimus, tačiau pulk. V. Šliogeris tik labai retais atžvilgiais palietė gen. St. Raštikio atsiminimus. Savo labai gerai paruoštoje paskaitoje, paįvairintoje įvairiais tų laikų atsiminimais, prelegentas padarė labai gerą ir nuoseklų pranešimą. Klausytojams buvo ypatingai įdomu klausytis įvairių užkulisinių ir, spaudoje niekuomet nepasirodžiusių diplomatinė ir politinių nutikimų, kurie labai gerai derinasi prie visos paskaitos.

Pagal pulk. V. Šliogerio žodžius, paskutiniųjų kelių metų laikotarpyje prieš Nepriklausomybės netekimą, Lietuva buvo gavusi net keturius ultimatumus, kurie buvo patiekti Lietuvos didžiųjų kaimynų ir paremti karinėmis pajėgomis. Tuo metu ir dar iki dabar, yra klausimas ar Lietuva su savo karine jėga galėjo atsilaukiyti prieš daug didesnius savo kaimynus? Savo paskaitoje pulk. V. Šliogeris tiesioginiai į šį klausimą neatsakė, bet labai tiksliai palygino Lietuvos ir, ultimatumus patiekusių valstybių, karines jėgas, iš ko galima buvo aiškiai susidaryti tikrą

Prezidento...

(Atkelta iš 1 psl.)

karinių skandalų Artimuose Rytuose, dabar pabrūkta, kryžiuokais ir vėliavomis apsaigstyta, Washingtono kabinetinių strategų žemėlapiuose. Bet gi detentė nesulaikė neramybės Sinaus dykumoje, Golano aukštikalnyje. Tų nuolatinių neramybės centrų ir materialinis rėmėjas, pripažįsta visi, nėra arabai kaip politinė galia. Juos ginkluoja Maskva. Jeigu Maskva neparūpintų moderniausių ginklų, karas Artimuosiuose Rytuose nebūtų vėl ir vėl atnaujinamas. Tas karas yra detentės negerbimas, JAV-bių Achilio kulnas. Tas karas yra tikra posakio ir veiksmo prasme "lipimas Amerikai ant nuospaudos".

Nuoširdžiai norėtume, kad JAV-bių užsienio politika tarnautų pasaulio taikai, vykdytų humanistinius siekius. Bet nenorėtume, kad į tą politiką įsiveltų nuolaidžiavimai ir "neprimatymai", kaip tai buvo grūdų eksporto 'biznyje'. Norėtume, kad JAV-bės rastų, pagaliau, derybose kozirį, kurie igrantų pajudinti Pabaltijo militarinės okupacijos ir tą okupaciją sekusios aneksijos nušalinimo problemą.

Vytautas Straukas, Klumpakovo vadovas.

vaizdą, kad bent koks pasipriešinimas Lietuvai ir lietuvių tautai būtų virtęs tragedija. Prelegentas mano, kad Lietuvos vyriausybė tuo metu, atsidūrusi labai katastrofiškoje padėtyje, labai rimtai galvojo ne tik apie valstybės, bet ir apie tautos ateitį, padarydama galutinę išvadą, kad nustojus valstybės, bus išsaugota tauta. Jis pabrėžė, kad tais laikais Lietuva buvo pati viena, neturėdama jokių didesnių stiprių užtarėjų ir, prelegento manymu, priešintis buvo prasminga tik tuo atžvilgiu, jeigu tas būtų sukėlė didesnių pasaulinių reakcijų, ko tuo metu visiškai negalima buvo iš niekur laukti. Visi šie įvykiai ir nulėmė Lietuvos vyriausybės apsisprendimą ultimatumus priimti ir kariniai nesipriešinti.

Melbournio Parapijos Sekmadienio mokykla praeitais metais turėjo 1320 dol. pajamų ir 662 dol. išlaidų. Pajamos yra daugiausiai gaunamos iš aukų ir tėvų mokesčio po 8 dol. nuo šeimos. Šių metų naująją mokyklos tėvų komitetą sudaro: J. Keblys, Alg. Žilinskas, Alb. Savickas, dr. Kr. Bredikytė-Whan ir V. Kasperaitienė. Pačioje mokykloje dirba šie mokytojai: Br. Pikelytė, E. Špokevičienė, Alg. Liubinas, V. Sidabraitė, A. Zajenčauskaitė, A. Stasytis, J. Žitkevičienė ir Vyt. Čižauskas. Mokyklos vedėjas yra Pov. Baltutis. Įdomu pastebėti, kad dvi jaunos mokytojos Pikelytė ir Sidabraitė yra pačios baigę šią mokyklą, kai Zajenčauskaitė yra atvykusi iš Punsko, kur baigė gimnaziją ir čia mieliai sutiko padėti mūsų lietuvių jaunimui.

Adelaidės jaunių mergaičių iki 18-kos metų 'Vyties' komanda krepšinio pirmenybėse žaidė 'Metro A' klasės varžybose ir, po sunkių kovų pateko į finalus, kur susitiko su stipria Gleenelg australių komanda. Labai gražioje kovoje, remiant nemažam skaičiui savų tautiečių, vytiets pirmąjį puslaikį baigia septynių taškų persvara ir galutinai išplėšia čempionų vardą, laimėdamos 49:42. Šią komandą

Paulius Baltutis, parapijos sekmadieninės mokyklos vedėjas ir Lietuvių Koop. Kred. d-jos Talka pirmininkas.

labai gerai treniruoja ir tvarko veteranas krepšininkas S. Visockis, kurio ir pačio dukra yra viena iš geriausių žaidėjų.

Australijos lietuvių krepšinio rinktinės žaidėjas, dalyvavęs ir Amerikoje, Australijos armijos kapitonas Algis Andriejūnas, šiuo metu su savo daliniu gyvena Singapūre, ten susituokė su sydnėjieške krepšininke ir žinoma mūsų dainininke Darna Dulinskaite. Neužilgo jaunieji grįžta atgal į Sydnėjų ir, reik tikėtis, vėl įsijungs į joms artimą sportinę ir dainos lietuvišką gyvenimą.

Sostinėje Canberroje staugi mirė, sulaukęs 80-ties metų, Pranas Balčaitis. Jis buvo ūkininkas, kilimo nuo Jurbarko. Po karo gyveno Hanau stovykloje ir vėliau Canberroje. Čia jis išitaisė savo gražius namus, dalyvavo lietuviškame gyvenime. Šeimos neturėjo.

Melbournio LB Apylinkė savo darbo metuose turėjo gana gražią piniginę apyvartą. Pajamų turėta netoli 6000 dol., iš ko valdyba turėjo 1236 dol. pelno. Iš šių pinigų valdyba paskyrė: abiejiems Australijos lietuvių laikraščiams po 50 dol., Parapijos sekmadienio mokyklai ir lituanistiniams kursams po 50 dol., Austr. Liet. Fondui 50 dol., 'Mūsų Pastogės' spaustuvių vajui ir Melb. Liet. Namams po 200 dol. Ši apylinkė yra tikras pavyzdys ir kitoms mūsų apylinkėms.

Sydnejaus universiteto politinių mokslų lektorius Peter King, norėdamas turėti daugiau žinių apie dabartinę Lietuvą ir gyvenimą Lietuvoje, ko jis universitete taip pasigenda, per savo prietelių, gimnazijos mokytoją Anskį Reisgį, užsienumeravo mūsų bendruomenės laikraštį ir, kaip jis sakosi, ji skaitys su savo studentų pagalba. Taip pat universiteto bibliotekai jis užprenumeravo 'Enciklopediją Lituanica' ir 'The USSR-German Aggression Against Lithuania'. Jis ateiityje numato palaikyti daug artimesnius ryšius su lietuvių.

Viena mūsų sporto klubo 'Kovo' sportininkė dalyvavo Vasario 16-sios dienos minėjime, kurio metu visiems įeinantiems buvo prisegama mūsų trispalvė vėliavėlė. Kitą dieną su šia vėliavėle ji nuėjo ir į savo darbo vietą. Čia viena jos bendradarbė draugė, pamačiusi naują margaspalvį kaspinėli ant krūtinės ir žinodama kad ši lietuvaitė yra gera sportininkė, paklausė, ką gi šios spalvos reiškia ir ar tu vėl ką nors laimėjai? "Ne, čia yra tik mūsų tautinės spalvos, vaizduojančios Lietuvos vėliavą", atsakė kovietė. "O kas gi yra tie lietuviai?", palauk, palauk aš žinau, pasakė australaitė, jūs gi, neseniai įvykusioje Britų Tautų sporto šventėje Naujoje Zelandijoje laimėjote lengvojo atletikoj pirmąją vietą, ar ne taip? Aš tikrai sveikinu jus lietuvius ir tave kaip tikrai gerus sportininkus ir su pasididžiavimu galėsiu kitiems pasakyti, kad ir aš turiu gerą draugę lietuvę sportininkę". Taip taip sau tyliai pagalvojo mūsų kovietė, gražu, kai neblogo išsilavinusi australė lietuvių palaiko Afrikos tautą. Juokams pasibaigus, mūsų lietuvaitė sportininkė turėjo nemažai darbo, kol ne tik šiai, bet ir kitiems savo įstaigos bendradarbiams išaiškino kur yra Lietuva ir kas yra tie lietuviai.

Grupė svečių, dalyvavę mokytoja Anastazijos Petruškevičienės pagerbime. Iš kairės: A. Maželis, J. Lesčienė, M. Renkė, A. Galatiltis, O. Ragienė, P. Lukošius, A. Petruškevičienė, P. Matukas, J. Renkienė, dr. J. Maželienė ir Br. Vaboliene. Tarpdury stovi A. Blandienė, V. Kačarauskienė ir S. Blandys.

PAGERBĖ MOKYTOJĄ A. PETRUŠKEVICIENĘ

Mokytoja Anastazija Penčylaitė-Petruškevičienė, gyvenanti Pietų Australijoje š.m. balandžio 15 d. turėjo trigubą šventę: jai sukako 45 metai kai dirba pedagoginį ir auklėjimo darbą, tą dieną išpuolė gimtadienis ir vardadienis.

Šiam trigubam įvykiui atžymėti jos namuose susirinko apie 50 bičiulių. Jų tarpe buvo P. Lukošius, J. Rackus, M. Renkė ir buvęs jos mokins aušros smuikininkas P. Matukas. Sukaktuvinė gavo daug dovanų ir sveikinimų.

Sukaktuvinė 1925 m. baigė Rygiškio Jono gimnaziją Marijampolėje ir tais pat metais įstojo į V.D. Universitetą Kaune. 1929 m. baigė gamtos - matematikos fakultetą. Studentaudama priklausė Korpl Filiae-Lithuania, kurios filisterei ir dabar yra.

Mokytoja pradėjo 1929 m. Telšių mokytojų seminarijoje. 1932 m. persikėlė į Kauną ir čia Aušros gimnazijoje dėstė fiziką, chemiją, matematiką ir prekybos mokslą. 1941 m. persikėlė į Šančių gimnaziją. Kai bėgant nuo bolševikų 1944 m. atvyko į Austriją, čia su Renke įsteigė liet. pradžios mokyklą ir pradėjo mokytojos darbą. 1949 m. atvyko į Adelaidę, bet iki 1964

m. dėl sveikatos negalėjo įsijungti į mokytojos darbą, bet dabar jau vienuoliktą metą kai mokytoja ir nepraleido nė vieno šeštadienio.

Namuose, Christies Beach turi savo mokyklą, kurią lanko 5 vaikai, visi iš vienos šeimos, kuriems sunku nuvykti į lituanistinę mokyklą Adelaidėje.

Jos liuksusiniai namai apsupti įvairiais augalais, kurių visų ir pati sukaktuvinė negali išvardinti. Viduje kambariai išpuošti tautinėmis relikvijomis. Čia yra gražiai šilku išsiuvinėta Vytis, Tautos himnas, lininiam rankšluosty išausti Maironio dainos "kur bėga Šešupė" žodžiai. Kiekvieną kambarį puošia tautiniai išdirbiniai. Yra daug keramikos kūrinių. Tai dukters Vilijos darbas. Motinos paskatinta ji pradėjo dirbti keramiką tautiniais motyvais ir balandžio 12-14 d. Adelaidėje suruoštoje parodoje turėjo didelį pasise-

kimą.

Jos duktė Vilija ir inž. Algis Dundai gyvena kaimynystėje augindami keturius vaikus.

Sukaktuvinė su meile atsidavusi mokytojos darbui. Tad linkime jai dar ilgai saugoti lietuviškos žiburį. Ilgiausių Metų!

ROMANAS ARLAUSKAS
TRIGUBAS ČEMPIONAS

Būdamas švelnaus ir taikaus būdo, visų šachmatų žaidėjų mėgiamas dėl savo džentelmeniškumo, tačiau lošdamas šachmatų komandų kovoja kaip liūtas. Atžymėtas istorine data 1949, kaip pirmas lietuvis iškovojo Pietų Australijoje šachmatų čempiono titulą. 1964 m. korespondencinėse pasaulio šachmatų pirmenybėse iškovojo tarptautinio meisterio vardą ir po to netrukus išlikojo didmeisterio vardą. Jis yra vienintelis lietuvis visame pasauly, turintis didmeisterio vardą.

Prie visų turimų titulų, šiais metais dar išlikojojo tris. Pietų Australijos žaidinio lošimo čempiono vardą A. k. tarpklubinių komandų ir taip pat žaidinio komandų lošimo čempionatus. Jis žaidžia už Taurą ir draugų vadinamas -- svarbiausiu asmeniu komandoje. Jis vadovauja kovoj ir jo dėka Tauras jau 3 metai iš eilės turi A. kl. Pietų Australijos meisterio vardą ir 9 metus iš eilės žaidinio lošimo komandinių pirmenybių meisterystę A. klasėje.

P. Lukošius

TOOL AND DIE MAKER

Experienced as all around machinist, work from blueprints or verbal instructions. Work with minimum of supervision. Good hourly rate plus fringe benefits.

STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO
970 EAST 64 ST.
CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer (43-45)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS

Needed to complete recent expansion program. Positions available for day and afternoon shifts.

NEW PLANT
MODERN EQUIPMENT
MIST CONTROL
UNIFORMS
PROFIT SHARING
INCENTIVE PROGRAM
LIFE INSURANCE
HEALTH INSURANCE
WAGE SCALE FROM \$5.20
PER HR. TO \$6.80 PER HR.
Excellent working conditions
Apply at
LINCOLN PARK SCREW PRODUCTS
13201 Hancock Dr., Taylor, Mi.
313-287-2810 (40-42)

NURSING INSTRUCTOR

Full time position available in our school of nursing. A master's degree, specializing in medical-surgical nursing required. Excellent salary and fringe benefits.

APPLY:
DIRECTOR OF NURSING EDUCATION
CHESTER COUNTY HOSPITAL
701 E. MARSHALL ST.
WEST CHESTER, PA.
215-696-7700, Ext. 278
An Equal Opportunity Employer (45-46)

MAINTENANCE

Men for county manufacturer to maintain heavy industrial equipment. Knowledge of presses, milling machines, heat treating furnaces, and control instruments required. Must be experienced and work any shift. Call Louis Sell

314-225-5222

8 A.M. to 4:30 P.M. (42-46)

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED PERSONS DICTAPHONE OPERATORS

Rapid, accurate typing, good command of English grammar, punctuation and spelling required, to work in our Word Processing Center.

KEYPUNCH OPERATOR

Alpha and numeric; 129 IBM Keypunch or 050 Magnetic tape cassette machines.

Starting salary based on qualifications. Apply in person Tuesday thru Friday Between 8 A.M. and 12 Noon

THE ILLUMINATING COMPANY

Employment office room 411
55 Public Square, Cleveland, Ohio
An Equal Opportunity Employer M/F (44-45)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO.
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

PAVERGTIESIEMS IR LAISVIESIEMS LIETUVIAMS

Šiurpūs 1941 m. birželio įvykiai, — pirmosios masinės lietuvių deportacijos į tolimuosius Šiaurinės Azijos plotus vergų darbams, kančiai ir mirčiai, — mena ir per amžius minės lietuvių tautai tris dalykus:

1) Sovietų Sąjungos klasišką ir jos apgaulingą dviveidę politiką: 1939 m. užkariama Lietuvai vadinamoji abišalės pagalbos sutartis ir maždaug tuo pat metu, kaip matyti iš Sierovo instrukcijos, jau paruošiamas lietuvių tautos naikimo planas;

2) Sovietų Sąjungos užmačią okupuoti Lietuvą, kaip buvo susitarta su Nacių Vokietija; ir

3) Sovietų Sąjungos kės-lai išnaikinti lietuvių tautą ar bent surusinti Lietuvos žmones.

Kasmetinis ypatingas šių įvykių iškėlimas yra ne tik lietuvių tautos gilaus liūdesio, bet kartu ir kieto laisvės ryžto išraiška. Birželio šiurpulingieji įvykiai davė pradžią, kaip vėliau paaiškėjo, Sovietų Sąjungos dar prieš Lietuvos okupaciją suplanuotam lietuvių tautos genocidui, kuris nėra liovės, ir dabar ir ligi šiol, keisdamas naikinimo būdą, yra pareikalavęs per visas okupacijas nepaprastai didelės kraujo aukos — maždaug ketvirtadalio Lietuvos žmonių.

Lietuvoje, kur sovietiniai okupantas tuojau griebiasi sugniuždyti dar pačioje užuomazgoje bet kokį laisvės po-

reiškį, surakinto lietuvių širdis griežia apmaudu, verda krauju, — tačiau jo išsivadavimo ryžtis kietėja.

Akivaizdoje tebetrunkančios Lietuvos priespaudos ir nesiliaujančio sistemingo lietuvių tautos naikimo, šiurpulingieji birželio įvykiai ipareigoja laisvąjį lietuvi dar labiau sukaupti savo jėgas ir sustiprinti pastangas, kad pavergtasis brolis vėl išsivadotu iš nuožmios vergijos.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pagarbai vertindamas lietuvių Tėvynėje atsparumą ir pasipriešinimą okupantui, ragina laisvuosius lietuvius sukaupti daugiau dėmesio mūsų tautos laisvės ir valstybės nepriklausomybės atgavimo reikalui ir suderinti kovingas pastangas Lietuvai vaduoti iš sovietinės priespaudos.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

MUMS RAŠO

ATVIRAS LAIŠKAS
LIETUVIŲ FONDO
PIRMŪNUI
DR. A. RAZMAI

Gerb. Daktare,

Kaip tenka pastebėti lietuviškoje spaudoje, Jūsų svajonė — milijoninio Lietuvių Fondo palūkanos — tautinei gyvybei palaikyti ir ugdyti, dėka patriotiniai su-

PASKUTINIS BIRŽELIS

MUZIKAS
BRONIUS BUDRIŪNAS

ŽODŽIŲ AUTORĖ
BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

MIŠRIAM CHORUI
SU FORTEPIJONU

PREMIJAVO IR IŠLEIDO

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KORPORACIJA FRATERNITAS LITHUANICA

Lietuvių Gydytojų Korporacija 'Fraternitas Lithuania' išleido tragiškiesiems birželio įvykiams skirtą dainą 'Paskutinis birželis'. Dainos teksto konkursą laimėjo Birutė Pūkelevičiūtė, melodijos — kompozitorius Bronius Budriūnas. Leidinyje trys puslapiai gaidų su dainos tekstu, viršeliuose — kondensuotos medžiagos apie korporaciją, jos paskelbtą konkursą ir jo laureatus. Viršelį P. Jurkaus. Leidinio reikalais rūpinosi dr. Vaclovas Paprockas, daug darbo turėjęs ir su patiu konkursu.

PORTUGALŲ "ŽUDYNĖS" AFRIKOJE

BRONIUS AUŠROTAS

'Human Events' savaitraštyje nr. 8, nors ir gana pavėluotai E. Brodin pateikia svarbios dokumentalinės medžiagos apie prieš Portugaliją nukreiptą Anglijos, Skandinavijos kraštų ir žinoma, komunistų kontroliuojamų žinių agentūrų puolimus dėl neva Portugalų vykdomų 'žmogžudysčių' jų kontroliuojamose trijose Afrikos kolonijose.

1973 m. liepos mėn. Londono 'Times' paskelbė anglų dvasininko Hastings pranešimą iš Mozambique, kad "portugalai įvykdė apgalvotą žudynę Mozambique kolonijoje". Žinoma, į šį kunigo straipsnį buvo atkreipta daugiau dėmesio negu paneigimui kitų žmogžudysčių būk tai įvykdytų Portugalų karių 1972 m. Viriyam kaime, kur būk buvę nužudyta net 400 tos vietos gyventojų! Patikrinus pastarąjį pranešimą nustatyta, kad Viriyam vietovės net negalima surasti jokiam žemėlapyje. Tačiau Švedijos spaudoje pastarajam įvykiui aprašyti skyrė daug vietos savo puslapiuose; visiškai nesirūpinant patikslinti ar toks įvykis yra vertas neutraliosios spaudos būnimo...

Vienok, kai kurie objektų ieškoje laikraščiai jau 1973.VIII.2. turėjo pripažinti, kad tėvas Hastings 'Time' paskelbtą informaciją yra gavęs iš dviejų ispanų vienuolių — misijonierių, kurie būk tai buvę suimti Rodezijoje (ir perduoti Portugalams) už priklausymą FRELIMO organizacijai (Frente Liberacao Mozambique — Mozambiki Išlaisvinimo Frontas yra Maskvos remiama vietinių komunistų partizanų grupė).

1973 m. lapkritį, Mozambique įvykdžius visuotinę amnestiją, minėti du ispanai misijonieriai Martin Hernandez ir Alfonso Valverde Leon buvo taip pat paleisti iš kalėjimo. Juodu sugrįžę į Madridą sušaudė spaudos konferenciją, kurią jie tikrai galėjo paliudyti apie tas išgarsintas Viriyam vietovės Portugalų kariuomenės įvykdytas žudynes. Jie gi buvo du gyvūnų pasibaisėtinų įvykių liudininkai. Bet kur tau! Ne. Jie tegalėjo patvirtinti, kad "gir di 1971 m. gegužį, rugsėjį, spalį ir lapkritį portugalai nužudė apie 100 čiabuvių kaimiečių Mozambique kolonijoje; ir tai šios istorijos tebuvo jiems papasakotos tuos įvykius mačiusių kaimiečių".

Žinoma, 'Viriyam' kaip ir My Lai nebus taip greitai nubraukta nuo spaudos puslapių; nors žudynės Hue (ar dar geriau Lidice yra daug labiau išreklamuotos negu tokios daug baisesnės įvy-

siteikusių bendradarbių, šiais metais galės būti apvainikuotos Laimės Dievės pabaigtuvių vainiku.

Tad malonėkite pradėti puoselėti naują mintį, kaip geriau įgyvendinus Lietuvų Fondo antrojo milijono vaju, Lietuvos laisvės reikalus.

Manychiau, kad antrojo milijono telkimo vajuje, žymiai aktyviau turėtų pasireikšti, jau emigracijoje mokslus baigę ir gana gerai ekonomiškai įsikūrę, vidurinėsios kartos atstovai. Ar ne pats aukščiausias laikas ne žodžiais, bet darbais ir tam tikra auka siekti LAISVĖS LIETUVAI.

Su pagarba,

Vladas Venckus
Venezuela

dytos NKVD dalinių Katno miške, kur buvo išžudyta 'šūviu į pakaušį' tūkstančiai lenkų karininkų) yra buvusios daug pabaisingesnės, kur tūkstančiai Vietnamiečių patrijotų buvo išžudyti vieno mėnesio laikotarpyje. Tačiau, kas svarbiausia, kad Viriyam vardas geografiškai nėra pažymėtas žemėlapiuose!

Toliau straipsnio autorius primena, kad pasaulinė spauda, labai greitai skelbti Portugalų ir kitas žmogžudystes, nesiteikia išsamiai aprašyti FRELIMO įvykdytų masinių žudynių Tete vietovėje, toje pačioje Mozambique kolonijoje: šioje vietovėje juodieji partizanai žudė jiems atsisakiusius paklusti kaimiečius, liaudiškai tariant 'iš dešinės ir iš kairės'. Buvę nužudyti seniai, paugliai ir moterys. Pastarosios dar buvusios begėdiškai išniekintos: vienai jų buvusi nukirsta galva, kitoms nupiautos krūtys... Septynmečiui vaikui buvo nukirsta dešinioji ranka ir tik po to jis buvo nušautas į nugarą...

Atvykus Portugalų daliniams, ir nusikaltimo vieta buvo surasta daug Simono (Sovietų gamybos) iššaudytų šovinių. (Ši visa žudynių dokumentalinė medžiaga yra surūšiuota pavardėmis, amžiumi ir kitais metrikiniais duomenimis). Taip vadinami 'laisvės kovotojai', prieš pabėgdami iš nusikaltimo vietos, pasiėmę viską ką tik galėjo panešti kaip drabužius, pinigus, radio aparatų ir maistą. Gi jų vad, Fernando Napulula paliko rašytą išpėjimą kad "taip atsitiks su visais kaimiečiais, kurie remia Portugalų kolonistus".

E. Brodin teigia, kad aprašytas įvykis nėra jokia reikšminga partizanų įvykdytų žudynių grandinėje; o ypač pastaruoju metu, kai čiabuvių nuotaikos vis labiau pradeda linkti Portugalų administracijos pusėn. Tačiau 'narsūs laisvintojai' beveik visuomet bėga iš kovos lauko, kur tik pasirodo portu-

galų kariuomenė. Ir jeigu įvyksta susirėmimai, tad kovos lauke visada galima apsieiti rasti komunistinių kraštų gamybos ginklų ir šaudmenų ar tai iš Čekijos ar SSSR ar iš Raud. Kinijos.

FRELIMO jau kuris laikas džiaugiasi 'puikiais spaudos patarnavimais iš Skandinavijos ir kitų kraštų'. Ir kai tik vos buvo išgirstas 'Viriyam' vardas, Švedijos vyriausybė paskyrė 5 milijonus kronų Mozambique Institutui (pastarasis yra įkurtas Tanzanijoje ir ji aptar nauja FRELIMO organizacijos asmenys). Juodieji komunistai teigia, kad "ir kiti baltieji idijotai Vakaruose" yra daug pasitarnavę prie FRELIMO vardo išgarsinimo. Šiandien nors ir nėra Kominternas Agitpropas skyriaus Vakaruose tačiau beveik visose Afrikos nepriklausomose valstybėse veikia SSSR atstovybės iš kurių rubliai ir doleriai randa kelią į OAU — Organization of African Unity — Afrikos Vienybės Organizacija, komunistų kontroliuojama.

FRELIMO tvirtina, kad jie yra išlaisvinę tiek daug teritorijos Portugalų kontroliuojamose kolonijose, jog "sukilėliai galėtų įkurti savo administracinius centrus". Gi E. Brodin sako, kad 1973 m. jis apkeliojo Mozambique 7000 km. ir dalį taip vadinamą Frelimo 'išlaisvintų sričių', bet niekur nesutiko Frelimo atstovų. Gi Angoloje jis pravažiavo net 12,500 km. per penketą savaitę, iš jų net 200 km. 'išlaisvintoje' Angoloje, tose teritorijose, kurias savinasi ar MPLA ar FNLA ar Unita. Autorius teigia, kad jis keliavo ne vienas, bet su žurnalistų grupe.

Taip pat ir BBC korespondentas John Osman pareiškė, kad nesama jokios abejonės, kad po eilės nepasisekimų, Frelimo pradėjo teroro veiksmus prieš taikius Portugalijos afrikinių teritorijų gyventojus.

Tačiau tiesai pralysti į pasaulinę spaudą yra dar sunkiau negu dramblui per adatos skylutę.

NESITRAUKS IŠ EUROPOS...

Praeitą savaitę Nixono vyriausybė laimėjo reikšmingą pergalę abiejose kongreso rūmuose kontraversiniu klausimu apie JAV karinių pajėgų laikomą svetur dydį.

Atstovų rūmai ir senatas atėmė siūlymus sumažinti Europoje ir Azijoje, ypač Europoje, laikomų karinių pajėgų dydį. Balsavimo eiga senate ypač išdėmėtina dėl kelių priežasčių.

Visu pirma, jau kelinti metai senate telkėsi pastangos sumažinti JAV karinius išpareigojimus svetur. Joms vadovavo įtakingas senatorius Mansfield, demo-

kratų partijos lyderis. Jis jau kelinti metai tuo klausimu pralaimi, tačiau jo nesėkmė praėjusį ketvirtadienį buvo ypač svarbi, kadangi prieš jo siūlymą kalbėjo ir respublikonai ir demokratų, ir kadangi jie nesutiko, nors ir nežymia persvara, mažinti karines pajėgas, netgi palyginti nežymiu kiekiu, būtent 76,000 karių. Balsavimas vyko prieš numatytą prez. Nixono kelionę Maskvon viršūnių susitikimui ir tokiu laiku, kai Atlanto santarvė mėgina su Sovietų Sąjunga ir kitomis Varšuvos pakto šalimis susiderėti Europoje laikomų karinių pajėgų abipusį mažinimą.

nimą.

Nixonos vyriausybė įrodinėjo, kad būtų klaida vienpusiškai mažinti dalinius Europoje, kadangi tatau sumažintų sovietams norą derėtis. Be to, yra manoma, kad prez. Nixonas gerai suvokia, jog Altanto santarvėje ir keliose atskirose europinėse valstybėse esant vyriausybų pasikeitimui, bet koks vakarų gynybos mažinimas tokiu laiku pakenktų pastangoms stiprinti Atlanto santarvės struktūrą.

Didieji amerikiečių laikraščiai tam tvirtai pritarė, kad dabar nelaikas mažinti karinį pajėgumą.

Balsavimas senate yra svarbus ir kaip amerikiečių dabartinis nusistatymas dėl išipareigojimų svetur. Visa eilė stebėtojų, net ir pats sen. Mansfieldas pažymėjo, kad balsavimas tuo klausimu įvyko svarbių trisdešimties metų minėjimo dieną kai amerikiečių pajėgos išsikėlė į Normandijos krantus, Europos žemyne, pagelbėti ir Amerikai ir kitų šalių laisvei užtikrinti. Tas išipareigojimas buvo tiesiamas ir pokarėje. Amerikos karinės pajėgos išjungė Europoje ir Azijoje ir regionines gynybos sistemas.

Visą laiką buvo svarstyta ir ginčytasi klausimu, ar tie daliniai iš viso turėtų būti laikomi svetur? Koks turėtų būti jų dydis? Ir kurios rūšies pajėgos turėtų būti laikomos užjūryje? Negalima abejoti, kad Amerikoje esama gana daug nusistatymo už išipareigojimo svetur mažinimą ir ekonominiais ir politiniais sumetimais.

Praeitą savaitę balsavimas nereiškia, kad debatai užsibaigė. Faktinai ne daug balsų lėmė nutarimą, tačiau balsavimas parodė, kad amerikiečiams dar nėra prasmingas ginklavimosi ir karinių pajėgų mažinimas. Ir, nepaisant prezidento Nixono vargų namie, jis dar turi tvirtą paramą savo užsienio politikai.

WANTED JOURNEYMEN
1ST CLASS SKILLED
ROLL MILL OPERATORS
PRESS — BENDER
SET UP & MAINTENANCE
DIE MAKERS AND DIE
LEADERS
with molding experience
necessary.
DAY & AFTERNOON SHIFT.
Liberal Personnel Policies & Fringe
Benefits.
APPLY:
FOUR STAR CORP.
1800 WEST MAPLE
TROY, MICH. 48064 (42-48)

IMMEDIATE OPENING FOR:
ONE FOREMAN for Pallet Plant.
ONE WOODWORKING MACHINE
MAINTENANCE MECHANIC.
ONE NAILING MACHINE OPERATOR
set-up man.
ONE LIFT TRUCK OPERATOR for
handling lumber.
Good working conditions—top wages
for good men.

Contact: GATES, INC.
P. O. BOX 686
OAKDALE, LOUISIANA 71463
TELEPHONE: DAY (318) 335-3561
NIGHT (318) 335-3592. (42-441)

SHEET METAL
MECHANICS
SHEET METAL
HELPERS
FOR FABRICATION OF METAL
CABINETS AND ELECTRONIC
CHASSIS.

PRESS BRAKE
OPERATOR
FOR POWER BRAKES, ABLE TO DO
SETUP.

SPOT WELDER
FOR 100 KVA MACHINE
Able to do own setup with minimum
supervision.
ALSO SPOT WELDER TRAINEE.

MACHINISTS—
GENERAL
BENCH MECHANICS AND MACHINE
SHOP TRAINEES.

Clean modern shop—Good rates—Excellent benefits—Plenty of overtime.
KELLETT CORP.
EASTON RD.
(Opposite Naval Air Station)
WILLOW GROVE, PA.
Call 215-055-2930
An Equal Opportunity Employer (43-47)

PIPEFITTERS
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS

Looking for Good Pay?
Job Security?
Fringe Benefits?

JI Case has them all. Here is an excellent opportunity for an individual with 8 years practical experience and/or a journeyman's card.

Don't pass up this chance to join one of Southeastern Wisconsin's fastest growing companies. For immediate consideration, call or write:

JI Case Company

A Tenneco Company

AGRICULTURAL EQUIPMENT DIVISION
25TH & MEAD STS., RACINE, WISCONSIN 53403
414-636-7320

An Equal Opportunity Employer

(43-45)

JAV KARINIO BIUDŽETO PARAŠTĖJE

RIMAS DAIGŪNAS

Pristatant svarstyboms karinio biudžeto projektą, jį lydi Karinio štabo ir Krašto Apsaugos departamentų pareiškimai. Tai yra platus aiškinimai, artimai susiję su bėgamosios istorijos koordinuotėmis, su nūdienės užsienio politikos linkmėmis, su Krašto administracijos planavimais ir, dargi, su visuomenės šios dienos samprata. Šių metų kovo mėnesį Kongresas išvydo tą Krašto Apsaugos departamentų kūdiki, patraukliai aprengtą komentais bei įtikinimais. Tai 1975 metų karinis JAV biudžetas.

Kaip demokratinė tradicijai tinka, beveik visas atskleista iki detalių. Komentuoja tą biudžetą Kongreso debatinkai, komentuoja spaudoje, analistai. Dirva mėgina pažvelgti savo akimis, pasinaudodama struktūrine 'Washington Report' biuletenio talka. Biuletenį leidžia 'The American Security Council', privati specialistų organizacija.

Biudžeto projektas pasiekė 237 puslapių apimtį. Pernai toks projektas tebuvo 125 puslapių. Šiais metais pasiūlytas projektas plačiai išsileidžia į lankas, aiškinamas, kodėl viena ar kita pozicija būtinausiai reikalinga, nenubraukina, gyvūniniams svarbi. Platus Apsaugos sekretoriaus komentaras prie biudžeto projekto, svarstybių praktikoje yra naujovė. Ar tatau dēlo, kad biudžetas paško iki maksimumo? Visai ne! Karinis 1975 metų biudžetas yra minimalumo ribose (Marginal chance). Krašto Apsaugos departamentas bijo, kad ir šios sumos nebūtų nubrauktos, kas reikštų kad politikieriai galį įstumti Krašto saugumą į mirtiną pavojų.

Iš kur gi tie pavojai galingiausiai pasaulio valstybei? Tie pavojai slypi militarinėje Sovietų Sąjungos galioje. Jokių kitų pavojų Washingtonas nemato. Kiek viena interesų sandūrėlė mūsų planetoje vis ir vis yra signalas, kad sandūros punkte virpa Maskvos ir Washingtono nervai. Demokratinė valstybė dėl savo struktūros negali būti griežta, paslanki. Todėl, gal būt, Washingtonas nuėjo maldimų ir užglostymų klystkeliais. Provokacijų ir šantažų akistatoje, Washingtonas visad atrodys jums lekajiskose pareigose. Iš tos nuotikos, kaip užsienio politikos bazė, o kartu ir kaip vidaus politikos ramstis, gimė detentės zefyrai ir vėtros.

Tad ji, ta detente, nualino amerikinius aruodus, pašėrė sovietinę armiją, atskleidė ir tebeskleidžia Sovietų Sąjungoje savo technikinį 'know how'. Kurioziška sakyti, kad detentiškos nuotikos, erkiškai įsikabinusios į amerikine mokyklą, tas sunkiai virškinamas pašaras, netgi mūsų quasi-liberalų pasivadinėlių skilvuočiuose aitriai rūgsta ir apsireiškia prodetentiškos difuzijos aktais.

Viskas tai 'šventos ramybės' vardu.

Ir jeigu detentė, kaip tokia, yra nerašyta pataikavimų konstitucija, tai SALT pasitarimai yra raštas, pasirašymai po tekstu. Tai pokalbiai dėl strateginių ginklų ribojimo. Tų pokalbių fone jaučiame detentės buvimą. SALT pokalbiai turėtų savo prasmę, logiką ir būtinumą, jeigu juose nebūtų anksto priimtos premisos: leisti Sovietų Sąjungai ginkluotis tam tikrais ginklais, kurių arsenalai dar nepilygsta Amerikos ginklų kiekiui. Tuo tarpu tos rūšies Amerikos ginklų gamyba pristabdyta. Laukiama, kol pasieks abi šalys balanso. Ir kol laukiama balanso, Sovietų Sąjunga gamina tų pat bronzos modernius ginklus, o Amerikos tos pat bronzos ginklai sekmingai sensta, tampa nebemodernūs. Šiame postulate glūdi detentiška nuolaida ir militarinė Amerikos impotencija.

SALT pokalbiai turi dvi fazes. SALT I užmetė tam tikrus bruožus į bendrus aptarimus. Ilguose pasitarimuose vargta dėl ginklų bronzos aptarimų; daug reikiškė kiekybinis lygiavimosi momentas. Dabar, Genevoje, vyksta SALT II, antro pokalbių serija. Atrodo, čia susigriežta, pastebėta, kad kiekybinis lygiavimosi momentas negali būti pokalbių bazė. Sovietai, lyg kontrabanda, lyg pro užpakalines duris, po senomis etiketėmis, prisigaminę modernių ginklų. Tai, pagal nepatvirtintus terminus, legalu. Kiekybinės bazės SALT I nemėgino nustatinti. Ir aiškėja, kad tos pat etiketės sovietinis ginklas turi nepalyginamai didesnę griaujamąją jėgą, kaip kad tos etiketės senas amerikinis ginklas, SALT II bailokai mėgina tą sovietinę kontrabandą etiketėmis priminti, atsargiai ją aptarti. Kultūrinė ir ekonominė detentė, ir prie geriausių norų, negali permigtį i militarinę detentę. Su lengva širdimi sodina Washingtonas sovietinius kosmonautus į savo sudėtingiausios technikos kosminius laivus, bet pasodinti sovietinius karius operuoti tarpkontinentinių raketų laidymo stoties dar nedrįstama. Nuo tokio kvietimo sovietai, savaime aišku, neatsisakytų. Jie mielai sutiko paskraidyti kosminiais amerikiniiais laivais. Detente!

TAIKINGUMO ŠALTINIS

Detentė atsirado ne dėl gražių akių. Tai tam tikras būdas, tam tikras ekvilibristinis triukas išeiti iš akligatvio. Kiekvienas turi savo nuomonę apie išėjimo iš akligatvio būdą. Logika gali diktuoti naudotis mažiausiojo pasipriešinimo būdą. Ir šioje bedugnėje baloje kiekvienas ima žvejoti ir saujo mis, ir meškere, ir tinklu.

Valstybinis pragmatizmas mina po kojomis bet kurį principinį ar ideologinį požiūrį. Biznis tariasi turis naudos: javai eksportuojami, tai reikišia javų rinkos stagnacijos pralaužimą. Technika gali dirbti eksportui. Kultūriniai mainai, esą, stiprina Sovietų Sąjungoje liberalėjimo procesą. Iš detentės Amerika laimi. Laimi?

Verčiame antrą kortos pusę. Amerikiniai javai netikėtai išgelbėjo Sovietų Sąjungos ekonomiką, bet, mainais su Indija, išgavo iš Indijos karines bazes. Indijos vandenyno pakrastyje. Detentės žydėjimo metu Maskvą, su tuo visi sutinka, parengė Artimųjų Rytų ginkluotąjį konfliktą. Ir dabar, lyg cirko klounadoje, paskui Kissingerį bėgioja Gromyko. Damaske, Kaire ir Beirute jis įkalbinėja triuškin-ti kissingerinės taikos ar paliaubų paragrafus.

Kissingerio taikos balandis nejuokiai tupi ant sovietinio automato tutos. Vietnamas yra išvirkščia detentė. Ir taria šmaikštus prancūziškas karikatūristas: jeigu raudonarmietis neturėtų ko valgyti (jį pašėrė amerikinis ragaišis), nebūtų kilęs Egipto-Izraelio karas, nereikėtų 'taikos genijui' Henriui visą mėnesį laikyti savo žmoną Tel-Avivo viešbutyje.

Protagonistiniai optimistai sako: tai nėra esmė, tai detalės. Mažiausiojo pasipriešinimo takai yra logiškiausia išeitis iš akligatvio. Taikingumo šaltinių nedrumsto detalės. Taikingumas kilo iš baimės. Masyvinis sovietų ginklavimas vyko prieš SALT I periodą. Padūkės ginklų tobulinimas vyksta po SALT I pokalbių. Vėžio žingsniu eina pokalbiai per SALT II konferenciją – viskas tai tikrai gąsdina. Todėl kilo įdomi konflikto išvengimo koncepcija. Tos koncepcijos santrumpa: MAD.

Įdomus, kurioziškas, simboliškas ir linksmai-makabriškas MAD nereiškia, kaip anglų kalbą žinas itartu – beprotį, kvailį, pamišėlį. MAD yra Mutual Assured Destruction (abipusiai užtikrintas sunaikinimas). Tai reiškia, jeigu karas bus pradėtas: neišvengiamas abiejų kariaunų sunaikinimas. Raketas toli siekia. Raketų laidymo stotys budrios. Raketų griaujamoji galia pralenkia vaizduotę. Tai yra MAD – toks 'džentelmeniškąs' požiūris į Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstybių santykius.

Todėl, kad ir kaip traukiame mes per dantį tą detentę, kad ir kaip sarkastiškai linksniuojame tos detentės padarinius, objektyvumo dėlei turime suprasti tą taikingumo bei kompromisų 'stimulą', tą MAD, kuris sudrebina ir tebedrebina washingtoniečių smegenis. Jeigu visas pasaulis tapo BEDLAM (Pamišėlių namai), gyvenamoji filosofija

Cicero Lituanistinių mokyklų mokslo metų užbaigtuvių ir abiturientų išleistuvių šventės, gegužės 25 d. dalyviai. Pirmoj eilėj sėdi parapijinės mokyklos mokytojos - seselės, antrojoje eilėj, už moksleivių mergaičių, sėdi aukštesniosios mokyklos mokytojos A. Khorienė ir A. Košiubienė.

V. Noreikos nuotrauka

CICERO LIT. MOKYKLOS UŽBAIGTUVĖS

Ciceroje veikia dvi lituanistinės mokyklos: pradžios ir aukštesniosios. Mokyklų mokslo metų užbaigtuvės ir abiturientų išleistuvės įvyko gegužės 25 d. Baigusiems pradžios mokyklą buvo išduoti mokyklos pažymėjimai, aukštesniosios mokyklos abiturientams – atestatai. Baigusiuosius mokyklas, Tėvų komitetas ir organizacijos apdovanojo knygomis ir kitomis dovanomis. ALTS-gos Cicero skyriaus pirm. P. Košiuba abiturientams iškė skyrė lėšomis išleista knyga J. Tumo-Vaižganto 'Rimai ir Nerimai' ir Algirdo Brazinsko-Balto eilėraščių knygelę, parašytą Turkijos kalėjime. Abiejų mokyklų palaikymui aukojusiems mokslo

Cicero lituanistinių mokyklų mokslo metų pabaigtuvių šventėje, š.m. gegužės 25 d., direktorius kun. dr. A. Juška iškė garbės raštą ALTS-gos Cicero skyriaus pirmininkui Pranui Košiubai už skyriaus mokyklai teikiamą paramą.

V. Noreikos nuotrauka

metų bėgyje 50 dol. ir raštą gavo ALTS-gos Cicero skyrius, kuris buvo įteiktas skyriaus pirmininkui dr. A. Juška iškė garbės raštus. Tokį garbės Pr. Košiubai. (m)

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NĖS NUOSIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

DŽIUNGLIŲ KELIONĖ Į ŽMOGAUS DVASIĄ

JURGIS GLIAUDA

Lietuvių tauta pasidarė dabar gyvuoju 'bedekeriu'. Kaip šis kelionių vadovas pajėgia pateikti jums žinių apie bet koki mūsų planetos kampelį, lygiai ir lietuviai, (suma sumarum), gali pasakoti apie Amerikos didmiesčius, apie Argentinos pampas, apie Australijos kengūras, apie Romos katakombas, apie Stockholmą ir Ankarą, apie Tokiją ir Mekongą delatą... Lietuviai gali pasakoti apie sovietinės valstybės pločius ir apie šventas Indijos karves... Lietuviai tapo universaline tauta. Visur jie buvo, viską jie matė. Gal tikrai kosmoso erdvė dar jų neaplinkyta, neįmintos dar lietuviškos pėdos Mėnulio dulkėse. Vieniems tenka gyventi geografinėje egzotikoje, kitiems keliauti. Daug kelionių išpūdžių sukrauta periodikos atkarpose. Yra ir knygų.

Tad pasirodymas mūsų knygos rinkoje įpūdingai storo tomo vardu: Amazonės Džiunglės, išaukia įtara: dar vienas mūsų tautietis dėsto mums savo kelionės patyrimo išpūdžius. Visai ne taip. Tokio 'bedekeriško' pavadinimo to-

mas yra beletristika. Tai garsus Pietų Amerikoje romanas. Autorius, kolumbiečių rašytojas Jose Eustasio (Eustacio?) Rivera, poetas ir beletristas, 1928 metais miręs, parašė nedaug, bet šiuo romanu sukūrė sau paminklą ispanų literatūroje. Originale romano pavadinimas 'Praraja' (La Voragine), lietuvių vertime 'Amazonės džiunglės' pavadinimas provokuoja turizmo, kelionių, mūsų atkarpinės medžiagos nuotakas.

Stambus, ir kaip tvirtinama, ispanų literatūroje nemirtingas veikalas yra nepaprasta džiunglių kelionė į žmogaus dvasią. Šis gaivalingas procesas yra romano esmė. Kaip pažintinė medžiaga čia džiunglių flora ir fauna veikia parbloškiančia šurpų egzotikos srove. Džiunglės atskleistos su patetišku naturalizmu. Romano siužetas talkina žmogui išlikti džiunglių gėmėse žmogumi. Tas uždavinys paremtas tomis humaniško liekanomis, kurios palengva blėsta sieloje ir sąmonėje, džiunglėms išsiurbiant savo auką.

Šis procesas perteiktas nuostabiai subtiliai. Šiur-

piame žmogaus sulaukinėjime nėra, atrodo, tragedijos, bet grįžimas į savo bazę. Estetizmas, detalės nuovoka, relikiškai - mistinis nusilenkimas geografinė galybei, džiunglėms, visą romaną pripildo psalmėmis panteizmui. Visos romano stichijos masėje žmonės tampa esmės papildiniais; įrankiu, per kurį įmanoma suvokti džiunglių prigimtį; žmonės išblovsti iš savo centrinių pozicijų ir tampa panteistinio polėkio papildiniais. Todėl tam procesui akcentuoti autorius pavadino veikalą 'La Voragine' - 'Praraja'.

Mums, lietuviams, ši 'praraja' susižaukia su Daukantu. Jo pavaizduotos senoviškos girios buvo panteizmo tvirtovės. Žmogus jose buvo gamtos, stichijos dalelė, papildinys, toli gražu ten žmogus pretenzingai nesijautė valdovu ir tariamu viešpačiu. 'Anykščių šilėlis' paverčia gamtą žmogaus papildiniu. Gamta įpareigota būti nuotakos stimuliu. Daukanto giriose mes randame Riveros 'Prarajos' gaivalingumą.

Lietuvio ausiai familiariškai skamba vyriausiojo romano veikėjo vardas: Kova. Arturui Kovai tenka kovoti su aplinka, su džiunglių pavojais, su mistiška džiunglių įtaka jo dvasiai. Lietuvio ausiai romano protagonisto vardas, kolumbiečio autoriaus duotas savo herojiui, igauna tiesiog perkeltą simbolio prasmę. Arturas Kova kovoja dėl žmogaus išlikimo savo dvasioje, kai aplink jį viešpatauja absoliuti džiunglių teisė.

Romano idėja atsiradė iš simbolių, gal alegorijų, masė. Tuo ji nuostabiai panaši į Hermano Melville 'Moby Dick' kolosą. Panteizmo apoteozė, susmulkinusi žmones, neįpareigojo autoriaus išspręsti herojų likimo ir įprastu siužetiniu finalu patenkinti skaitytoją. Todėl, patetiškai tarus, 'Praraja' yra chaoso ir struktūros sandūra...

Romaną iš ispanų kalbos išvertė Povilas Gaučys. Vertėjas davė puikų, kelių puslapių įvadą, supažindinamas skaitytoją su romano prigimtimi, su jo vieta ispanų literatūroje.

Povilas Gaučys, 1952 metais davė nuostabiai puikų Pietų Amerikos novelistų rinkinį "Pietų Kryžiaus padangėje". Tai buvo Lotynų Amerikos novelistų meistrų kumo demonstracija. Romano 'Praraja' vertimas ilgą laiką liko rankraštyje, kol, pagaliau, pristatytas mūsų skaitančiai auditorijai. Šio unikalio romano vertimo pristatymas atliktas tikrai rūpestingai. Įvadas, autoriaus portretas, dailininko Julio Vanzo iliustracijos, žemėlapis - viskas tai suteikia sąlygas pilnai pažinti autorių, knygą ir siužetą supančią realybę.

Viršelį nupiešusi dailininkė Ada Korsakaitė-Sutkuvienė, atrodo, prisilaikė ispanų dailininko Vanzo brailo.

Jose Eustasio Rivera Amazonės Džiunglės, 337 puslapiai. Kaina 6 dol. Lietuviškos knygos klubas, 1974.

Dail. V. Stančkaitės iliustracija

JURGIS GLIAUDA

IŠLIKIMO MANIFESTAS

Tremtis

Mus budeliai tremia į žudantį kraštą.
Vagono kaitroj miršta mūsų vaikai.
Mes dūstam! Vandens! Kūno pajėgos mažta!
Mes esame išsekę gyvi palaikai!

Priegiesmis

Kankinio vaizdas spindės ateity —
Gyvas mirty, nemarus pražūty!
Aukų nepaslėps po bevardžiais kapais —
Jų aimanos aidai galingais varpais!

Už ką?

Už ką? Ar už tai, kad mylėjom tėvynę,
Alsavusią gėriu, daina ir taika,
Mums skirta vargų ir kančių sutartinė?
Pasauli, išgirska mūsų šauksmą — Už ką?

Priegiesmis

Kankinio vaizdas spindės ateity —
Gyvas mirty, nemarus pražūty!
Aukų nepaslėps po bevardžiais kapais —
Jų aimanos aidai galingais varpais!

Ryžto!

Vorikutų žaizdre išlikimui apginti
Giedokime laisvę raudoj ir skausme —
Aukštyn, lyg trispalves, ir širdį, ir mintį —
Tepergali apmaudą ryžto giesmė!

Priegiesmis

Kankinio vaizdas spindės ateity —
Gyvas mirty, nemarus pražūty!
Aukų nepaslėps po bevardžiais kapais —
Jų aimanos aidai galingais varpais!

Tėvynei

Tėvyne! Mums tavo dangus tebešviečia
Svajonėmis žėrinčia laimės spalva,
O laisvės kovų gaudesys dvasią liečia —
Tremty nepalinks smurto siaubui galva!

Priegiesmis

Kankinio vaizdas spindės ateity —
Gyvas mirty, nemarus pražūty!
Aukų nepaslėps po bevardžiais kapais —
Jų aimanos aidai galingais varpais!

Laisviesiems

Visiems, kas išliks, kas išvengs pražuvimo,
Te mūsų retežiai pavirsta sparnais,
Vis nešančiai ateičiai žodį Likimo.
Kad turim gyventi laisvi amžinai!...

Priegiesmis

Kankinio vaizdas spindės ateity —
Gyvas mirty, nemarus pražūty!
Aukų nepaslėps po bevardžiais kapais —
Ju aimanos aidai galingais varpais!

Nauja 1974-75 m. Toronto universiteto Studentų klubo valdyba. Iš kairės: S. Dudaitė, H. Smailys, T. Jūrėnaitė, A. Senkus (pirmininkas), D. Juozapavičiūtė. Nauja valdyba svarsto klubo veikimo programą. Tikima, kad 1974 m. lapkričio 28-30 d., įvykstantis Toronte Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų s-gos suvažiavimas pagyvins studentų veiklą.

DIRVOS NOVELĖS 1974 M. KONKURSAS Rankraščius įteikti iki 1974 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

*PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendė, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

MAINTENANCE MECHANIC

Main Line Jr. College seeking mature, all-around maintenance mechanic. Some knowledge of plumbing & carpentry required. For right person we offer a permanent position with fringe benefits and ideal working conditions. Call 215 LA 5-4100, Ext. 260. (45-47)

SHIPBUILDING

Boilermakers
Electronics
Mechanics
Fire Control
Mechanics
Machinists
Marine
Machinists

- Top Pay
- Regular Pay Increases
- Liberal Fringe Benefits
- Federal Civil Service

Apply in person Monday through Thursday, 9 a.m., Philadelphia Naval Shipyard, Main Gate, Bldg. 501, South end of Broad St.

OR

Telephone for appointment

7:30 a.m. to 4:30 p.m.,

(215) 755-4226.

PHILADELPHIA
NAVAL SHIPYARD

An Equal Opportunity Employer
(45-46)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED

ALL AROUND MACHINISTS

Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints & close tolerance.

For all shifts

To Relocate to Baton Rouge La. If you are not accurate, fast & dependable, don't waste your time or ours. \$7.50 per hour. Hospitalization, steady work for qualified men, paid holidays & vacation. Ask for Mr. Cop 504-654-8261. (40-46)

ELECTRICIANS

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices, circuits, of any voltage for plant maintenance.

High hourly rate, rotating shift. Many fringe benefits.

Apply in person
UNITED STATES STEEL
CENTRAL FURNACES
2650 Broadway
Lorraine, Ohio
An Equal Opportunity Employer
(36-45)

SUPER. For center city high rise condo. Steam absorption air cond. and low pressure steam fed heat. Only exp'd. personnel need apply. For interview call Mr. Sorrentino (215) LO 3-8456. (45-51)

MANUFACTURING

Manufacturer of office machinery in Overbrook area has immediate opening for individual with good mechanical ability to maintain special card manufacturing machinery. Machine shop experience desirable. Good hourly wage plus excellent company paid benefit program. Call 215-878-9600 & ask for Production Mgt. (45-49)

APPLICATION ARE BEING TAKEN FOR THE FOLLOWING PERMANENT OPENINGS:

ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
MACHINE
REPAIRMEN

Must have journeyman card. Competitive wages and extended benefit program.

APPLY IN PERSON AT THE
PERSONNEL DEPART.
MONDAY THRU FRIDAY
9 AM to 4 PM

MR. J. BAILEY

WHITMAN & BARNES

UNITED-GREENFIELD,
DIVISION OF TRW, INC.
40600 Plymouth Rd.
Plymouth, MI. 48170

An Equal Opportunity Employer
(43-49)

summerfest U.S.a.

Švęskit su
Clevelando
tautybėm
Po viena vėliava
birželio 10 iki 14
Mieste septintame aukšte

Atvykite pamatyti įvairių tautybių gyvenimą, kuris padaro mūsų miestą ypatingą ir įdomų. Atvykite kiekvieną dieną ir valgykite 29 skirtingose virtuvėse... nuo riestainio iki bakbos, įvairių dešrų ir balandėlių, kepsnių ir tortų. Ateikit pamatyti savo kaimynus. Prie dešrų su kopūstais lėkštes susiraskit naujų draugų. Jūs pamatysit spalvingus tautybių kostiumus, tautodailės dirbinius ir muziką. WXEN transliuos savo programą tiesiog iš festivalio. Ir nepraleiskit progos pamatyti tautinių kostiumų parodą trečiadienį nuo 12:30. Ateikite linksmintis su mumis!

AFRO-AMERICAN
ALBANIAN
BOHEMIAN
BRITISH
CARPATHO-RUSSIAN
CHINESE
COLOMBIAN
CROATIAN
CZECH
DUTCH

GERMAN
GREEK
GUATEMALAN
INDIAN
ITALIAN
JAPANESE
JEWISH
MEXICAN
PAKISTANI
POLISH

PUERTO RICAN
ROMANIAN
RUSSIAN
SCOTTISH
SERBIAN
SLOVAK
SLOVENIAN
UKRAINIAN

m
mayco

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.

Automatinė, kompiuterizuota
apskaiciavimų sistema.

Paskolos nekilojamam turtui įsigyti,
naujomis statyboms, priestatams ir
remontui.

Už reguliarius taupymo indėlius
mokama 5 1/4 %

Už terminuotus taupymo pažymėjimus
mokama 6 1/2 % — 7 1/2 %

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DATA PROCESSING

COMPUTER OPERATORS

2nd Shift. Mon.-Thurs. 5 PM to 1 AM
Sun. 8:45 PM to 5 PM

3rd Shift. Mon.-Fri. 12 AM to 8 AM

Two immediate openings for Computer Operators with at least 1 year experience on IBM 370/135 or comparable equipment. Will consider experience on Unit Record equipment related to this system for 3rd shift vacancy.

Positions offer excellent fringe benefits including group insurance, educational assistance, paid holidays, vacations and sick days. Apply:

JERROLD
ELECTRONICS CORP.

200 Witmer Road
Horsham, Pa.
215-674-4800

An Equal Opportunity Employer
(43-45)

MAINTENANCE-Expanding S.

Jersey trucking firm has permanent openings for diesel mechanic (2nd shift), general mechanic. Call 609-692-7012 for appt. Armellini Express Lines, Vineland, N. J. Equal oppty employer. (45-47)

WANTED 1ST CLASS
TURRET LATHE OPERATORS
Must be able to set up & operate work from blue prints and close tolerance. Have own tools. Full time, 1st shift.
High hourly rate, bonus life & health, paid holidays, and pension.
TRIO MACHINE & MFG.
35622 Vine St., Willoughby, Ohio
216-942-3520
(45-48)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIŲ

ANTANAS GRINIUS

* LITUANISTINĖS ir aukštesniosios mokyklos tėvų susirinkime gegužės 15 d. ateinantiems metams išrinktas tėvų komitetas: Danutė Jankienė, Zuzana Skiotienė, Vacys Lelis, Juozas Duoba, Vita Memėnienė ir Alė Butkūnienė. Į revizijos komisiją: Juozas Orentas, Stasys Erlingis ir Vanda Šepetienė.

Abiem mokykloms duotas vienas ir tas pats 'žiburio' vardas.

Vladas Selenis, Alfonsas Nakas ir Jonas Gaižutis įeina į LŽS-gos nominacijų komisiją. Centro valdyba, kontrolės komisija ir garbės teismas bus renkami šiais metais, nes senosios kadencija baigiasi.

LŽST c.v. išdininkas Leonardas Šulcas gegužės 19 d. perdavė Jūrų šaulių 'Švyturio' kuopos finansų sekre-

toriui Vincui Rimkevičiui stovyklavietės 'Pilėnai' reikalams centro valdybos paskirtus 200 dol.

Radijo valandėlės 'Amerikos Lietuvių Balsas' nuo birželio 2 d. programą redaguos ir pranešėju bus Jonas Krisčiūnas.

Už Kalantą ir kitus šv. Antano bažnyčioje gegužės 19 d. klebonas kun. Kazimieras Simaitis aukėjo šv. mišias ir pasakė atitinkamą pamokslą. Pamaldomis pasirūpino DLOC valdyba.

Etninių grupių festivalis prie Detroito upės už Cobo Hall pradėtas gegužės 24 d. Pradėjo graikai. Pavergtų

Tautų festivalis ten pat įvyks liepos 12, 13 ir 14 d. Lietuvius atstovauja DLOC ir turės 4 paviljonus: du maisto, vieną gėrimų ir vieną dailės ir meno dirbinių.

BIRŽELIO TRĖMIMŲ
MINĖJIMAS ĮVYKS
KULTŪRINIAME CENTRE
BIRŽELIO 16 D. 12 VAL.

Minėjimas prasidės pamaldomis, 10:30 Dievo apvaizdos lietuvių bažnyčioje. Šv. Mišias už tremtinius ir visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės -- atnašaus kunigas Alfonsas Babonas.

12 val. iškilmingas minėjimas. Meninę programą išpildys lietuvių, latvių ir estų meninės pajėgos.

Minėjime dalyvaus U.S. Kongresmanas Robert Huber, Batuno pirmininkas Kęstutis Miklas ir kitų tautybių atstovai.

MACHINE REPAIRMAN

With some tool room or machine shop experience. This is an excellent opportunity to grow with an aggressive expanding company in Plymouth area.

Call: (313) 459-9500

Between 3-5 p.m.

For appointment

(45-47)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Birželio trėmimų minėjimas

ALT Clevelando skyriaus valdyba Birželio trėmimų minėjimą rengia sekmadienį, birželio 16 d. šia tvarka: Pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose. Šv. Jurgio bažnyčioje laike pamaldų giedos Čiurlionio ansamblis.

Minėjimas - akademija įvyks 12 val. Nauj. parapijos salėje.

Pagrindinis kalbėtojas bus Sibiro tremtinys J. Kreivėnas.

Visi lietuviai maloniai kviečiami pamaldose ir minėjime dalyvauti.

KANKLIŲ MUZIKOS KONCERTAS-REČITALIS

Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių metinis koncertas-rečitalis įvyks birželio 23 d., sekmadienį, 5 val. p. p. Lietuvių Namų salėje.

Rečitalio proga pasirodys šių metų absolventė Daina Urbaitė. Taip pat savo pažangumą kankliavimo mene parodys ir 8 jaunesnieji studentai-ės.

Programa užtruks apie valandą laiko, po to bus vaišės. Įėjimas laisvas. Į rečitalį kviečiami atsilankyti visi kuriems įdomi tautinė kanklių muzika ir jauni talentai.

BAIGĖ PRADŽIOS MOKYKLĄ

Clevelando Nauj. parapijos (O.L.P.H.) pradžios mokyklą birželio 2 d., baigė sekantys lietuvių kilmės vaikai:

J. Banionis, P. Degutytė, J. Yakštaitė, D. Kazėnas, T. Kijauskas, E. Kižys, D. Miškinytė, D. Motiejūnaitė, D. Petukauskaitė, J. Rukštelytė, R. Staniškytė, T. Šukys, A. Sušinskas.

Diplomus įteikė klebonas kun. J. Angelaitis. Mokyklos vedėja yra kazimierietė seselė Margarita.

• S. Jeronimas Gaižutis, gyv. Chicagoje, su šeima grįždamas iš Toronto, buvo sustojęs Clevelande pas brolių Kazimierą. Viešėdamas Clevelande jis susitiko su savo bičiuliais ir aplankė lietuvių tautinį darželį.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos abiturientai Saulius Čyvas, Viktorija Jogaitė, Ugnelė Stasaitė ir Remigijus Belzinskas prie laisvės paminklo. J. Garlos nuotrauka

Šv. Kazimiero lit. mokyklos 17 metų užbaigimo aktas

Nuneškit, debesėliai, žinutę už šimto mylių:
"Tave, brangi tėvyne, aš vis dar tebemyliu".

Savo 'tebemyliu' jie irodė stropiai lankydamiesi mokyklą, jų mokytojai, kantriai ir su atsidėjimu perteikę jiems žinias, o tėvai visokiais būdais ragindami ir remdami jų visas pastangas.

Gražią birželio 2 d. sekmadienio popietę labai gausus svečių ir mokinių susirinkimas atšventė mokyklos darbo metines. Pirmiausia keturi aukštesniosios mokyklos abiturientai kuklia ceremonija atidavė pagarbą prieš Lietuvos kario paminklą su užrašu "Redde quod debes". Padėjusi gyvų gėlių puokštę Ugn. Stasaitė jautriai nusakė to akto prasmę. Po to visiems susirinkus salėje aktas pradėtas Tautos Himnu.

Mokyklos direktorius Pr. Karalius savo trumpame pranešime apgailestavo nubyrėjimą aukštesniosios mokyklos mokinių, ypač nustousių mokyklą lankyti 8 skyrius baigusiuju. Į aukštesnius skyrius be kliūčių perkeltųjų skaičius (apie 90%) yra geras rezultatas sutelktųjų mokytojų, mokinių ir jų tėvų pastangų.

Pradžios mokyklos 8 m. kursą šiais metais baigė 8 mokiniai: L. Balčiūnaitė, Jolanta Blumentalytė, Alf. Joga, Edv. Kižys, Sig. Lenkauskaitė, Audra Nasvytytė, Alb. Sušinskas ir Ronaldas Vyšnionis.

Aukštesniosios mokyklos 12 metų kursą baigė: Remigijus Belzinskas, Saulius Čyvas, Viktorija Jogaitė ir Ugnelė Stasaitė. Jiems įteiktos dovanos - knygos, skirtos Liet. Bendruomenės Clevelando Apyl. ir LB Ohio Apygardos valdybos ir Liet. Atgimimo Sąjūdžio. Be to buvo ir staigmena: nuosirdus mokyklos ir jaunuomenės rėmėjas Jonas Balbatas paskyrė abiturientų dovanoms 100 dol. Jūs į lietuviškojo gyvenimo barus nuosirdžiom kalbom palydėjo Ohio Apygardos pirm-kas K. Žiedonis ir klasės auklėtoja V. Augulytė. Abiturientų vardu gražiai padėjo Saulius Čyvas. Visi trys aukšt. klasių mokytojai (V. Augulytė, J. Vyšnionis ir Pr. Karalius) taip pat gavo iš savo mokinių kuklias dovanėles.

Šiais mokslo metais mokykloje įvyko lietuviškų knygų skaitymo varžybos. Šio gražaus užmojo iniciatoriai yra Br. ir Akv. Gražuliai, kurie paskyrė 50 dol. varžybų laimėtojų premijoms.

Kai paskatinamoji ir pagiriančioji tradicija geriausiems visų klasių mokiniams buvo įteiktos Liet. Bendruomenės Clevelando Apyl. skirtos dovanos - knygos. Jas įteikė Bendr. pirmininkas J. Malskis. Šių metų pirmųjų trijų vietų laimėtojai buvo: v.d. Adria Motiejūnaitė, Jul. Gelažytė ir Diana Staniškytė. 1 sk. Paulius Tallat-Kelpša, Darius Stepo-

navičius, Lisa Malėnaitė. 2 sk. Ald. Johansonaitė, Dalia Kašubaitė, Dan. Barzdukas ir D. Mataitė. 3 sk. V. Staniškis, Arūn. Apanavičius, Gytis Barzdukas. 4 sk. V. Ramūnaitė, R. Apanavičiūtė, V. Kašubaitė ir J. Muliolis. 5 sk. Marius Kauras, Rič. Kižys, V. Banionytė. 6 sk. E. Muliolytė, P. Staniškis ir R. Motiejūnaitė. 7 sk. Rita Kazlauskaitė, Algis Miškinis ir Virginija Juodišytė. 8 sk. Audra Nasvytytė, Lidija Balčiūnaitė, Sigutė Lenkauskaitė ir Ron. Vyšnionis. 9 sk. Rūta Staniškytė, Dalia Miškinytė ir Andr. Kazlauskas. 10 sk. Danutė Balčiūnaitė ir Jul. Jogaitė. 11 sk. Arv. Mackevičius, Dan. Januškytė ir J. Banionytė. 12 sk. Rem. Belzinskas, Vikt. Jogaitė.

Visų mokytojų vardu mok. direktoriui įteikė dovanėlę V. Augulytė.

Po akto buvo trumpa savomis jėgomis atlikta programa - koncertas.

Čia pirmą kartą pilname sąstato pasirodė muz. Alf. Mikulskio ir mok. O. Mikulskienės išmokytas ir vadovaujamas tautinių instrumentų (kanklių ir lūdzelių) orkestras, viso 18 muzikantų. Jie gražiai ir sustartinai pagrojo keletą muz. A. Mikulskio harmonizuotų kūrinių. Prieš pradedant koncertą Clevelando Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos pirm-kas dr. K. Pautienis įteikė kanklių orkestrui naujas šaulių kuopos paukotas kankles. Prie jų aukos prisidėjo ir kanklių meisteris p. Liuima.

Po to 4 sk. mokinė ir Clevelando muzikos institutui ir p. B. Smetonienės mokinė 9 m. Angelė Karaliūtė paskambino W.A. Mozarto Phantasie Nr. 3. Ji skambino užtikrintai kaip igudusi pianistė. Klausytojai neisigailėjo jai katučių.

Baigiant koncertą visi 2-7 sk. mokiniai vadovaujant R. Čyvaitei jautriai pagiedojo "Lietuva brangi". Visi svečiai pritarė. Buvo tikrai gražus momentas, kada visos generacijos giedojo tą mūsų antrojo himno virstančią dainą. Be to, visi mokiniai pasakė ir savo lietuviškąjį "credo" ... "Tave, brangi tėvyne, aš vis dar tebemyliu"...

Viskas buvo užbaigta gražia malda, kurią paskaitė R. Staniškytė.

Buvo gana turtinga mokinių darbų bei mokytojų paruoštos mokomosios medžiagos pavyzdžių parodėlė.

Labai visiems patiko komiteto sekretoriaus paruoštos ir atspaudintos šios šventelės programos. Tėvų Komiteto pirmininkė dr. G. Matienė, sekmingai išsėjęsi savo pareigose, sutelkė ir tėvams pristatė sąstatą naujo komiteto, kuris vienbalsiai buvo patvirtintas.

Visas ceremonijas pabaigus, buvo Tėvų Komiteto paruoštos vaišės visiems mokiniams, abiturientams ir mokytojams bei svečiams.

(p)

• Julija Kunevičienė, gegužės 22 d. atšventė 80 metų amž. sukaktį. Ji su savo vyru Juozu yra padovanojusi vėliavą Vysk. Valančiaus lituanistinei mokyklai ir yra tos mokyklos krikšto tėvai.

• "Po viena vėliava" tautų festivalį May Co. 7 aukšte mieste, pirmadienį aplankė gubernatoriaus Gilligan žmona, o trečiadienį, birželio 12 d. pietų metu aplankys meras Perk. Festivalis išstatyta įvairių tautybių rankdarbiai, o taip pat parduodami maisto patiekalai. Lietuviai šiais metais nedalyvauja.

• Francis A. Coy, May Co. chief executive, išrinktas United Torch prezidentu. Šiais metais United Torch yra užsibrėžusi surinkti daugiau negu pernai - \$22,778,670.

• Plk. R. Šemeta, gyvenąs St. Antonio, Texase, su žmona buvo atvykęs į savo sesers Audronės vestuves.

• Jonas Baranauskas po operacijos sveiksta Clevelando klinikoje (pastatas 4-E-37).

BAIGĖ MOKSLUS

Šį pavasarį universitetus baigė šie Clevelando ir apylinkės lietuviai-ės:

Algirdas Narbutaitis, Regina Pliodžinskaitė, Rūta Butkutė, Edvardas Klimas, Rimas Aukštuolis, Onutė Kliorytė, Vytautas Baltrukėnas, Rūta Baltrukėnaitė, Egidijus Marcinkevičius, Ingrida Raulinaitytė.

Aukštesniausias mokyklas baigė:

Marius Narbutaitis, Albinas Vaičiūnas, Remigijus Belzinskas, Ligija Rociūnaitė, Romas Kazlauskas, Daila Baltrukėnaitė, Asta Bložytė, Saulius Čyvas, Zita Kripavičiūtė, Rūta Skrinškaitė Raimundas Klimaitis, Edmundas Gudėnas, Juozas Ežerskis, Tomas Liutkus, Jonas Navickas, Danielius Šukis, K. Kaminskas, Irena Janulytė, Saulė Kazėnaitė, Nijolė Mainelytė, Regina Ralytė, Dalia Ridelytė, Johana Janušaitytė, Katrina Jasulaitytė, Dalia Žemaitytė, Vilija Nasvytytė, Rasa Palūnaitė, Vilija Janavičiūtė, Ugnelė Stasaitė, Živilė Kliorytė.

Čia yra tik dalis jaunuolių, baigusiu mokslus, kurių pavardės pavyko mums surinkti iš įvairių šaltinių.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 23 D. Pensininkų klubo Joninės.

BIRŽELIO 30 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

LIEPOS 14 D. L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė. Lake Shore East Park Club.

RUGPĖČIO 4 D. ALT S-gos gegužinė.

RUGSĖJO 7 D. Birutėlių parengimas.

RUGSĖJO 14 D. Kun. Dzegoraičio 35 metų kunigystės sukakties proga pagerbimas.

SPALIO 5 D. Šeštasis abiturientų pristatymo ballus Liet. Namuose.

SPALIO 12 D. Dirvos ballus Lietuvių Namų salėje.

SPALIO 26 D. BALFo suktakutinis ballus Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 8 D. 4 v.p.p. Lietuvių Namuose Vytauto Puškoriaus piano rečitalis. Rengia Ateities klubas.

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

nai užskaitomi kreditai kaip išėjusiems svetimos kalbos kursa.

• GYVASIS lit. švietimo židinys - K. Donelaičio lit. mokykla Chicagoje, kurią aukštai vertino a.a. pedagogas D. Velička ir kai kurie kiti žinomi mūsų jaunimo auklėtojai, turi problemų ir su vadovėliais. Mokyklos vadovybė neisileido kontraversinio vadovėlio su K. Kubilinsko eilėraščių, neisileidžia ir mokyt. Jonynienės paruošto vadovėlio "Tėvų nameliai brangūs". Kai mokyklos direktoriui J. Širkai pareiškiau abejonę, ar mokyklos vadovybė teisingai elgiasi, neisileisdama tų dviejų vadovėlių, J. Širka paklausė, ar aš matęs, kokius reprezentacinius ir apgalvotai paruoštus vadovėlius Lietuvos nepriklausomybės metais leidusi užsienio lietuvių jaunimui Draugija Užsienio Lietuviams Remti. Prisipažinau, kad tu vadovėlių nebeatsimenu, bet pilnai tikiu J. Širkos žodžiams. Nepriklausomos Lietuvos valstybės švietimo elitas, aišku, galėjo juos žymiai tinkamiau paruošti, negu dabarties mūsų pedagogai, tam aukodami tik laisvalaikio valandas. J. Širka pareiškė abejonių ir dėl dabartinių lit. mokykloms skirtų literatūros vadovėlių, kurie, esą, atsilikę nuo bėgančio laiko ir dabarties kūrėjų. Todėl ne vienu atveju K. Donelaičio mokyklos vadovybė savosios mokyklos reikams išleidžia naujus vadovėlius.

• NOVATORIŲ kelias visada būna veržlus, bet taip pat susilaukia ir gausybės priešu. Kaip matome, K. Donelaičio mokyklos opozicijoje stovi ir vyriausias švietimo organas - švietimo tarnyba. Ar K. Donelaičio mokyklos vadovybė pasirinkusi teisingą kelią, ne mano reikalas spresti. Laikraštiniuko pareiga tik surašyti gaunamus faktus. Šią apžvalgą rašydamas, juos gavau iš K. Donelaičio žem. ir aukšt. mokyklos direktoriaus J. Širkos. Ir bendra išvada būtų: jei mokykla nemažėja, o vis laikosi 400 mokinių skaičiuje, tai faktas, kad didelė dalis tėvų pasitiki mokyklos linija, jos direktoriumi bei mokytojais, nors antra vertus, dviem metais sumažintas mokyklos lankymo laikas kai ką nutelkia liūdniau.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Reaity, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

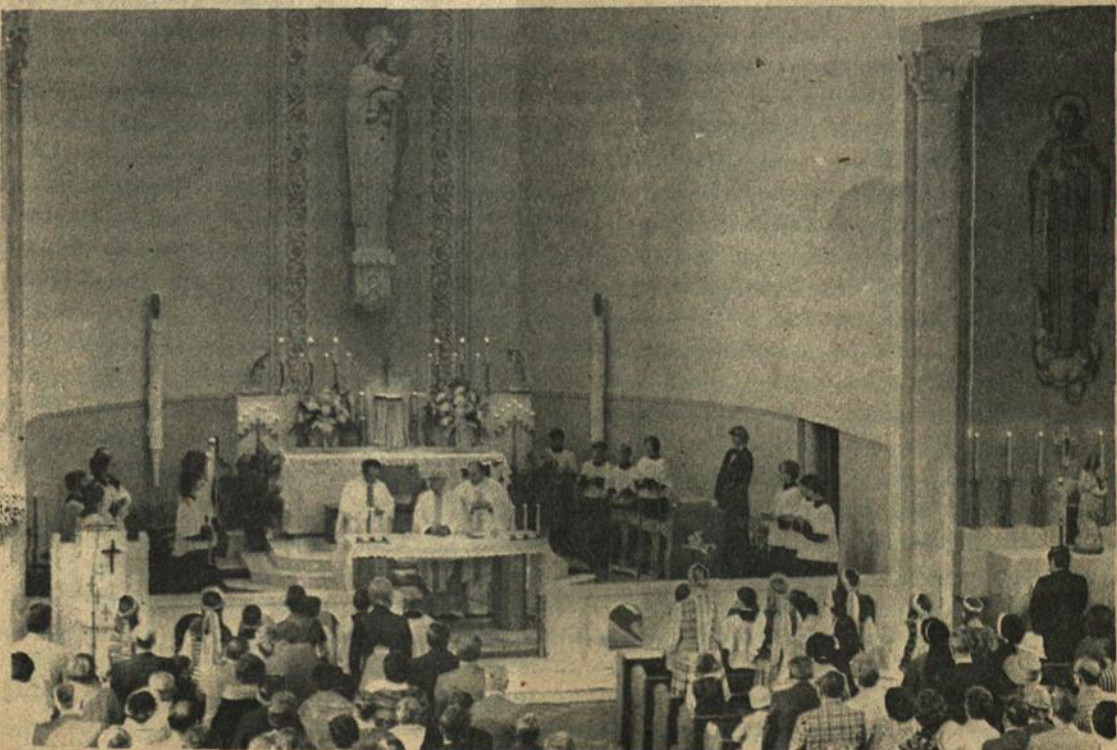
• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

ISNUOMOJAMAS dviejų miegamųjų condominium apartamentas. \$175.00 mėnesiui. East 244 St. on Lake Shore Blvd. Tel. 481-4169. (44-46)

PRODUCTION CONTROL

Develop master planing for machine loading, scheduling and inventory control for a precision machined component manufacturer. New position with good growth potential. Salary commensurate with ability. Send resume to:

Box V17
Lithuanian Paper
724 Jefferson Bldg.
Philadelphia, P. 19107
An Equal Opportunity Employer (45-47)

Jaunas foto mėgėjas, clevelandietis Marius Juodišius, 16 m. amžiaus, atsiuntė šią nuotrauką jo paties padarytą ir namie savo mažoje laboratorijoje išauškinatą iš klebono kun. J. Angelaičio 40 m. jubiliejinių Mišių, Nauj. parapijos bažnyčioje Clevelande.

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ MINĖJIMĄ CHICAGOJE RUOŠIA CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA **BIRŽELIO 15 D.**

6:30 v. v. pamaldos tėvų jėzuitų koplyčioje,
7 val. žuvusiųjų pagerbimas prie paminklo,
po to trumpa akademinė dalis salėje.

Organizacijos ir visuomenė kviečiamos gausiai
dalyvauti. Prisiminkime brolių ir sesių buv. kančias,
jaukime pareigą pagerbti žuvusius.

Chicagos Lietuvių Taryba

Iškilminga suaktyvinė šventė New Yorke

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba š.m. gegužės 12 d. Kultūros židinyje, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. suruošė ir atžymėjo nepaprastai iškilmingai suaktyvinę 100 metų gimtadienio ir 30 metų mirties šventę, buvusiam pirmajam ir trečiajam Lietuvos Nepriklausomybės Prezidentui Antanui Smetonai, nepaprastam lietuvių tautos žadintojui ir patriotui. Teisingai savo žodyje Generalinis Konsulas Anicetas Simutis pažymėjo, kad dauguma sako ir spaudoje rašo, jog Antanas Smetona buvo pirmasis ir paskutinis Lietuvos valstybės prezidentas, tai yra netiesa. Jis buvo pirmasis ir tretysis Prezidentas, nes Lietuva dar nėra mirusi, o tik laikinai priešų okupuota ir jai atgavus nepriklausomy-

bę abejo bus ir daugiau prezidentų. Šis Generalinio Konsulo palyginimas sukėlė nepaprastą ovaciją publikos, palydint triukšmingu plojimu. Netikėta staigmena įvyko ir paskaitininko Dr. Antano Butkaus išsireikime, kad Prezidentas Antanas Smetona iš profesijos buvo teisininkas, bet jis ne vienos bylos teisme nėra gynęs, bet jis gynė ir atstovavo Lietuvos Nepriklausomybės suverenines teises, dėl kurių sielojosi ir kovojo iki tragiškos mirties, kur visa tai aiškiai parodė Lietuvos Nepriklausomybės žydėjimo laikotarpis, juo išbūtas laikas apie 14 metų prie Lietuvos valstybės vairo. Jis buvo nepaprastai asmenybė kuriam ir priklauso ši nuoširdi, iškilminga pagarba. Visuomenės gausus atsilankymas ir da-

lyvavimas šiame nepaprastai kruopščiai ir sumaniai paruoštame minėjime, kuris praėjo pakilioje nuotaikoje. Prie to dar pažymėtina tinkamas programos paruošimas ir jos pravedimas. Šios šventės atžymėjimo atžvilgiu dalyviai nebuvo nusivyle. Užsibaigus akademiniams daliai buvo pakviesti į apatinę salę prie bendrų vaišių ir ta proga pasidalinta išpūdžiais. Pasirodo, kad mūsų tauta yra gajė ir pajėgi atskirti gera nuo blogo. Per eilę dešimtmečių išmokome surasti kur reikia vieningos veiklos kelią ir įvertinti bei suprasti kas brangu ir tos pagarbos yra vertas. Mes nemėgstame jėga paremtos teisės, o ieškome ištatymais pagrįstos žmoniškos tiesos. Džiugu, kai pamatai visų pažiūrų dalyvių tokiose bendriniuose rengimuose nuoširdžiai besišnekučiuojančius, besidalijančius išpūdžiais. Žinoma okupantui ir jo agentams, sandarbininkams tokie sekmingi išseivijos minėjimai, subūvimai nepatinka, bet prieš tiesos ieškančius jie yra bejėgiai ką daryti ir jos palausti. Keista ir nuostabu yra, kad vis dar atsiranda žmonių kurie prie mažiausio menkinio kabinasi ir viską kritiškai įvertina su amžinu nepasitenkinimu, tai žmonės savimeilėje, savigarbėje sumirke asmenys, garbėtroškos savanaudžiai, kas ne su jais tas jų priešas, tai kūno ir dvasios ubagai, kurių asmeninis gyvenimas yra apgailėtinas.

Ši suaktyvinė šventė, tai buvo retai pasitaikantis malonus švystelėjimas kuris visuomenei paliko ilgai nepamirštamą įvykį ir mus nukėlęs porai valandų į Nepriklausomybės laikotarpį.

Ant. Jurgėla

RACINE

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Birželio mėnuo tapo pats skaudžiausias mūsų tautos istorijoje. 1940 m. Lietuva buvo okupuota, 1941 m. keturiasdešimt tūkstančių lietuvių buvo išvežti į Sibiro kančioms ir mirčiai, 1944 m. prasidėjo galutinė bolševikų okupacija ir keliasdešimt tūkstančių lietuvių apleidome savo tėviškę, savo ūkius, darbus, tarnybas ir gimines pasirinkdami tremtį.

Šias liūdnas suaktyvinti paminti ir savo nepalaužiamą nusistatymą – kovoti visomis galimomis priemonėmis prieš rusišką okupantą, išreikšti, išreikšti, ALT Racine ir Kenoshos skyriai ruošia Birželio Įvykių Minėjimą, š.m. birželio mėn. 16 d. 4 val. p. šv. Kazimiero parapijos salėje, Racine Wis.

Paskaitai yra pakviestas inž. Romas Kasparas, LB Centro Valdybos vicepirmininkas jaunimo reikalams.

Meninę programos dalį išpildys Reginos Ditekienės vadovaujamas Waukegan-Racine moterų seketas Viltis.

Po programos svečiai bus pavaišinti namų gamybos skanėstais ir kavute.

Šv. Mišios už Sibiro Kankinius bus atnašaujamos šv. Kazimiero bažnyčioje tą patį dieną 9 val. 30 min. ryta.

Visi Racine, Kenoshos ir aplinkinių kolonijų lietuviai, kuriems yra brangus Tautos Kankinių atminimas pamaldose ir minėjime kviečiami skaitlingai dalyvauti.

ALT Racine-Kenoshos Skyrių Valdybos.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTENAS

Kristijono Donelaičio žemesniosios mokyklos mokytojų taryba. Iš kairės sėdi: Arūnas Kaminskas, Vanda Vaitkevičienė, Irena Bukaveckienė, Julius Širka kun. Antanas Nockūnas MIC, Marija Placienė, Ona Jagelienė, Emilija Pakšaitė. Stovi: Laima Jauniūtė, Lydija Jadviršytė, Loreta Grybauskaitė, Mirga Šerepaitė, Laima Placaitė, Irena Seibutytė, Ina Stravinskytė, Rūta Kleinaitytė ir V. Noreikos nuotrauka

● KELIOLIKĄ dienų praleidęs Toronte ir Montrealyje, pamačiau daug šviesių akimirų Kanados lietuvių gyvenime. Bet kai kurias žinias ir statistikas teko sutikti su liūdesiu. Būtent, kiek tai liečia vaikų daržylių ir lit. mokyklų. Toronte lietuvių ilgą laiką didžiavosi pačia didžiausia laisvajame pasaulyje Maironio vardo lit. mokykla, kurioje mokinių skaičius siekė net per 500. Bet šiais mokslo metais jų ten buvo tik apie 380. Nekalto Prasidėjimo seserų vedamam darželyje Toronte iš 70 auklėtinių lietuvių tebuvo tik 20, o Montrealyje tarpe 20 auklėtinių nei vieno lietuvių. Montrealyje lit. mokyklose apie 1951-52 m. buvo per 200 mokinių, dabar gi jų procentas kritęs visu 100 procentų. Tai skaičiai, kurie verčia rimtai susimąstyti.

● PRIEŠ išvykdamas atostogų, kelionės išvakarėse buvau pakviestas pasikalbėti su Chicagos K. Donelaičio vardo žemesniosios ir aukštesniosios mokyklos direktoriumi Julium Širka. Surinkau tikrai įdomios medžiagos, bet jokių būdu laiku nebesuspėjau parašyti straipsnio. Dabar, sugrįžęs iš Kanados ir patyręs tenyškščias lit. švietimo nuotakas bei sužinojus skaičius, rašyti apie K. Donelaičio mokyklą dar įdomiau, nes ši mokykla, tik ką pasibaigusiais mokslo metais turėjusi 400 mokinių (iš jų 141 aukštesniojo mokykloje) yra pati didžiausia liuanistinė mokykla laisvajame pasaulyje, savo plėtimu išibėgėjimu pagaliau pralenkusi ir Torontą. Ir įdomu, kad K.

Donelaičio mokyklą Chicagoje 1959.X.19 įsteigė ne kas kitas, bet buvęs Toronto Maironio vardo lit.

Julius Širka, Kr. Donelaičio lit. mokyklų direktorius.

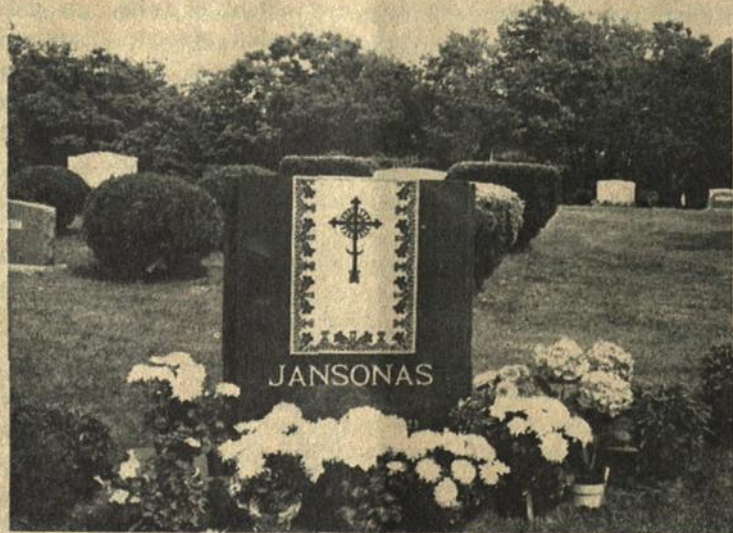
mokyklos mokytojas bei vedėjas Julius Širka, tais metais iš Kanados persikėlęs į Chicago. Kai ilgainiui mokinių skaičius toje gyvoje mokykloje pasiekė zenitą, 1965-66 m. mokslo metais buvo įsteigta ir aukštesnioji mokykla, šiais metais išleidusi aštuntą abiturientų laidą, iš kurių nemaž dalis nueina į Pedagog. Lituanistikos institutą tęsti lituanistikos studijų. Šiais mokslo metais K. Donelaičio žemesniąją mokyklą baigė 27 abiturientai, ir lygiai toks pat jų skaičius aukštesniąją. Per neilgus savo gyvavimo metus K. Donelaičio aukšt. mokykla išleido per 200 abiturientų. Tik gaila, kad tą vakarą neteko sužinoti tikro skaičiaus mokinių, baigusiu abi K. Done-

laičio mokyklas, nes nuo 1959 m. iki 1965 m. veikė tik žemesnioji mokykla. Praėjusiais mokslo metais mokykloje dirbo net 32 mokytojai. Žemesniosios mokyklos kadro net 85 procentus sudarė jaunieji, JAV paruošti mokytojai. K. Donelaičio mokyklos, to gyvojo lit. švietimo židinio, 15 m. suaktyvinti bus atšvesta ateinančių rudenį.

● K. DONELAIČIO lit. mokykla, pati didžioji šiuo metu laisvajame pasaulyje, apie 1965-66 m. patekusi į LB švietimo tarybos namelone, turi savų rūpesčių. Mokyklos biudžetas per mokslo metus siekia apie 20,000 dol. šeštadieniais naudojančias vien valdinės mokyklos patalpas, už keturis šeštadienius tenka išmokėti apie 800 dol. nuomos. Mokytojams mokama kuklios algos, leidžiamos vadovėliai.

Todėl visą tą stambų biudžetą padengia ne kas kitas, bet tėvai. Direktorius J. Širkos žodžiais, K. Donelaičio mokyklą išlaiko tėvai ir mokytojų pasišventimas. Mokslo metų bėgyje dar surengiama mokyklos pavasario šventė ir metinis balios žiemos metu. Iš tų dviejų renginių dar atlieka koks tūkstantis kitas. O visa kita – tai tėvų pinigėliai. Iš Lietuvių Fondo, direktoriaus J. Širkos žodžiais, per visą K. Donelaičio mokyklos egzistenciją tesusilaukta tik netoli 1,000 dol. paramos, kai tuo tarpu lit. švietimui fondas skiria milžiniškas lėšas. Tuo tarpu LF kūrimsi dienomis K. Donelaičio mokykla buvo viena pirmųjų, kurioje mokiniai, mokyklos vadovybės paraginti, sudėjo aukų ir įstojo nariu į LF. Ir kokia likimo ironija – dabar LF vadovybė K. Donelaičio mokyklos prašymus ignoruoja ir į juos visai neatsako. Švietimo valdybai mokyklos vadovybė nebeduoda jokių statistinių žinių, nes, direktoriaus pareiškimu, "Švietimo Gairėse" jos būdavo iškraipomos. Mokyklos vadovybė ypač gerus santykius palaiko su Board of Education ir dabar per lietuvių kongresmaną Savicką daro žygius, kad gautų pinigines paramas iš Illinois valstijos fondų. O man čia prisimena vienas momentas, ką galima pasiekti JAV ir Kanados įstaigose. Būdamas Toronte patyriau, kad Londone, Ontario, lit. mokyklą baigusius lietuviams pil-

(Nukelta į 7 psl.)

A.A. Marijos Jansonienės paminklas, kuris buvo pašventintas Cape Cod, Mass. gegužės 26 d. Pašventinimo iškilmėse dalyvavo apie 60 bičiulių iš Bostono, Cape Cod ir kitur.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems Mielieji Prieteliai iš Bostono-Cape Cod ir toliau taip gausiai dalyvavusiems mano mylimos žmonos

A + A

MARIJOS JANSONIENĖS

pagerbime išklausant mišias už jos vėlę ir ant jos kapo pastatyto paminklo Cape Cod pašventinime š. m. gegužės 26 d.

Ypatinga padėka visiems už atvežtas tokias gražias ir tiek daug gėlių prie jos kapo-paminklo.

Nuoširdi padėka Gerb. Ponioms: I. Baškienei, E. Mineikenei, Dr. G. Stapulionienei, J. Biliūnienei, M. Kalvaitienei ir visoms – kurios paruošė vaišes ir skanius tortus.

Toks gausus atsilankymas, net ir blogam orui esant, suteikė man daug moralines paguodos ir įrodė, kad mano mylima žmona a. + a. Marija šioje paskutinėje žemės kelionėje buvo draugų neužmiršta ir gražiai pagerbta – už ką reiškiu visiems mano nuoširdžiausią padėką.

Tegu ilsisi ji Dievo Ramybėje.

Nuliūdęs vyras Eduardas Jansonas

Kristijono Donelaičio aukštesniosios ir žemesniosios liuanistinių mokyklų tėvų komitetas. Sėdi iš kairės: Jūratė Variakojienė, Rima Reklaitienė, Bronius Polikaitis, Regina Kučienė, Albina Ramanauskienė. Antroje eilėje: Antanas Luneckas, Aldona Pavilionienė, Bernardas Vindašius, Sofija Pranckevičienė ir Edvardas Pocius. V. Noreikos nuotrauka